

מדרשי תנאים על ספר שמות

מכילתא
דרבי ישמעהל

בעריכת דן בاري

הווצאת קורן ירושלים

פרק א שמות טו, א

שנות טו, א [א] [“אֹזֶן יִשְׁיר מֹשֶׁה וּבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵי,
וַיֹּאמְרוּ לְאָמָר: אֲשֶׁרֶת לֵי, בַּגְּאֹה גָּאָה, סֻס וּרְכֶבֶן רַמָּה בִּים.”]

“אֹזֶן יִשְׁיר מֹשֶׁה.”

יש “אֹזֶן לְשָׁעַבֶר, וַיֹּשׁ “אֹזֶן לְעַתִּיד לְבָא.

“אֹזֶן הַתְּהִלָּה לְקָרְאָה בְּשָׁם”.

“אֹזֶן אָמְרָה: חַתְּנָה דְּמִים אַתָּה לֵי.

“אֹזֶן יִשְׁיר מֹשֶׁה”,

“אֹזֶן יִשְׁיר יִשְׂרָאֵל”,

“אֹזֶן דָּבָר יְהוָשָׁעַ”,

“אֹזֶן אָמַר דָּוִיד”,

“אֹזֶן אָמַר שְׁלֹמֹה”,

הַרְיָ אַלְוָ לְשָׁעַבֶר.

בראשית ד' ט

שמות טו, א

במדבר כא, י

יהושע יב

דברי הימים א טב

סלמים א תיב

ישעה ס, ה

ישעה טו

ישעה ל'ו

ישעה לתה

וימתה לאיב

תהלים קובב

תהלים קטב

יש “אֹזֶן לְעַתִּיד לְבָא:
“אֹזֶן תְּרָאֵי וְנֹהֶרֶת”,
“אֹזֶן יְבָקָע בְּשָׁעַר אֹזֶן”,
“אֹזֶן יַדְלָג בְּאַיִל פְּשָׁחַ”,
“אֹזֶן תְּפִקְתָּה עִשְׁיָּוּרִים”,
“אֹזֶן תְּשִׁמְחָה בְּתוֹלָה בְּמַחְזָלָה”,
“אֹזֶן יְפָלָא שְׁחוֹק פִּנוֹ”,
“אֹזֶן יְאָמְרָה בְּגּוֹיִם: הַגְּדוֹלִיל לְעַשׂוֹת עִם אֱלֹהָה.”
הַרְיָ אַלְוָ לְעַתִּיד.

[ב] רבוי אומר:

“אֹזֶן מֹשֶׁה אֵין בְּתוֹב בָּן, אֶלְאָ ‘אֹזֶן יִשְׁיר מֹשֶׁה’,
נִמְצָאוּ לִמְדוֹן שְׁתִיחַת הַמִּתְמִים מִן הַתּוֹרָה.

[ג] “מֹשֶׁה וּבָנֵי יִשְׂרָאֵל”.

מֹשֶׁה שְׁקוֹל בְּנֵגֶד בְּלִי יִשְׂרָאֵל
וּיִשְׂרָאֵל שְׁקוֹלִין בְּמֹשֶׁה בְּשָׁעה שָׁאָמְרוּ שִׁירָה.

דבר אחר:

“מֹשֶׁה וּבָנֵי יִשְׂרָאֵל”,

מַגִּיד שָׁאָמְרָה מֹשֶׁה שִׁירָה בְּנֵגֶד בְּלִי יִשְׂרָאֵל.

[ג] "את השירה הזאת?"
ובְּשִׁירָה אֲחַתָּה הִיא?
וְהַלֵּא עַשֶּׂר שִׁירֹתָה הֵן:

הַרְאָשׁוֹנָה, שְׁנָאָמְרָה בְּמִצְרָיִם, שְׁנָאָמָר:
"הַשִּׁיר יִהְיֶה לְכֶם בְּלִיל הַתְּקִדְשׁ חָג".

שעה לטט

הַשְׁנִינָה, שְׁנָאָמְרָה עַל הַיּוֹם, שְׁנָאָמָר:
"אָנוּ יִשְׁיר מֹשֶׁה".

הַשְׁלִישִׁית, שְׁנָאָמְרָה עַל הַבָּאָר, שְׁנָאָמָר:
"אָנוּ יִשְׁיר יִשְׂרָאֵל".

במדבר כא

הַרְבִּיעִית שְׁאָמְרָם מֹשֶׁה, שְׁנָאָמָר:
"זֶה יְהִי בְּכָלֹת מֹשֶׁה לְכַתֵּב אֶת דִּבְרֵי הַשִּׁיר הַזֹּאת".

על פי דברים לאחד

הַחֲמִיעִית שְׁאָמְרָם יוֹשָׁע, שְׁנָאָמָר:
"אָנוּ יִדְבֶּר יְהֹשָׁעַ לְךָ, בַּיּוֹם תְּתֵית" "את האמור לפני בני ישראל
ויאמר לעני ישראל: שמש בגבעון דום, וירח בעמק אלון".

הושע יב

הַשְׁשִׁית, שְׁאָמְרָה דָבָרָה וּבָרָק, שְׁנָאָמָר:
"וְתִשְׁרַר דָבָרָה וּבָרָק בֶּן אַבְינָעַם".

שופטים ה א

הַשְׁבִּיעִית שְׁאָמְרָדָוד, שְׁנָאָמָר:
"וַיַּדְבֶּר דָוד לְךָ אֶת דִבְרֵי הַשִּׁיר הַזֹּאת".

שמואל ב כב א

הַשְׁמִינִית שְׁאָמְרָשְׁלָמָה, שְׁנָאָמָר:
"מִזְמָר שִׁיר חֲנַכְתָּה הַבַּיִת לְדוֹד".
וְכִי דָוד בְּנָאָו? וְהַלֵּא שְׁלָמָה בְּנָאָו, שְׁנָאָמָר:
"וַיַּבְנֶן שְׁלָמָה אֶת הַבַּיִת".

[ה]

תהלים לא

וּמָה תָלֵם לְמַר "מִזְמָר שִׁיר חֲנַכְתָה הַבַּיִת לְדוֹד"?
אַלְאָ, לְפִי שְׁבַתְןָן דָוד נִפְשַׁׁׁו עַלְיוֹ לְבָנוֹתָו, נִקְרָא עַל שְׁמוֹ.
וְכִי הוּא אֹוֹמֵר:

"זָכוֹר לְדוֹד אֶת כָּל עֲנוֹתָו.
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ, נִדְר לְאָבִיךָ יַעֲקֹב.
אָם אָבָא בָּאָהָל בֵּיתִי, אָם אָעַלְהָ עַל עַרְשׁ יְצֹוֹעַ.
עַד אִמְצָא בָּקוֹם לְךָ, מִשְׁבְּנָה לְאָבִיךָ יַעֲקֹב.
הַבָּה שִׁמְעַנָּה בְּאֶפְרַתָּה, מִצְאָנָה בְּשָׁדֵי יְעֻרָה".

תהלים קלבא-ו

ובן הוא אומר:

"אָהָ בִּתְחַדֵּר".

הא, לפי שפטן נפשו עליו, נקראו על שמו.

ובן את מוציא,

שכל דבר שאדם נותן נפשו עליו נקרא על שמו.

שלשה דברים נתן משה נפשו עליון, ונקרו על שמו:

נתן נפשו על התורה, ונקרוatal על שמו, שנאמר:

"זָכְרוּ תֹּורַת מֹשֶׁה עֲבָדִי".

והלא תורה אלוהים היא, שנאמר:

"תֹּורַת יְהוָה תִּמְקִמָה, מִשְׁבַּת נְפָשָׁה!".

הא, מה תלמוד לומר זכרו תורה משה עבדי?

אללא לפי שפטן נפשו עלייה, נקרוatal על שמו.

וכי היכן מצינו במשה שפטן נפשו על התורה?

שנאמר:

"וַיֹּהֵי שֵׁם עַם יְהוָה אֶרְבָּעִים יוֹם וְאֶרְבָּעִים לִילָה,

לְחַם לְאַכְלָתִי, וּמִים לְאַשְׁתִיתִי".

ויאמר בבראשית:

"וַיַּאֲשַׁב בְּךָ אֶרְבָּעִים יוֹם וְאֶרְבָּעִים לִילָה,

לְחַם לְאַכְלָתִי, וּמִים לְאַשְׁתִיתִי".

הא, לפי שפטן נפשו על התורה, נקרוatal על שמו.

נתן נפשו על ישראל, נקרוatal על שמו, שנאמר:

"לֹךְ רֹד בִּי שִׁיחַת עַמְקָן".

והלא עם ים שנאמר "וְהָם עַמְקָן וְנַחַלְתָּן"?

ואומר:

"בְּאָמָר לְהָם, עַם יְהוָה, וּמְאָרֶצָו יֵצָאו".

הא, מה תלמוד לומר "לֹךְ רֹד בִּי שִׁיחַת עַמְקָן"?

לפי שפטן נפשו על ישראל, נקרוatal על שמו.

וכי היכן מצינו במשה שפטן נפשו על ישראל?

שנאמר:

"וַיֹּהֵי בָּיִם הָם, וַיַּגְלֵל מֹשֶׁה,

וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלָתָם",

ואומר:

"וַיַּפְנֵן כֶּה בָּכָה וַיַּרְא בִּי אֵין איש,

וַיַּקְרַב אֶת הַפְּצִירִי, וַיִּטְמְנַהוּ בְּחֽוֹלִי".

הא, לפי שפטן נפשו על ישראל, נקרוatal על שמו.

מליטס א' במת

מלך גכב

תלים ימי

שמות ל' כ

דברים ט, ט

שמות לב, ב

דברים טכט

חויקאל ל'ב

שמות לב, ב

שמות ביא

שמות ביב

[ח] נתן נֶפֶשׁוּ עַל הַדְּגִינִין וַיִּקְרָאוּ עַל שְׁמוֹ, שְׁנָאָמָר:
 "שְׁפָטִים וְשָׂטָרִים תַּתְנוּ לֵן בְּכֶל שְׁעִירִין".
 וְהִלְאָ הַמִּשְׁפָט לְאֱלֹהִים הוּא, שְׁנָאָמָר:
 "כִּי הַמִּשְׁפָט לְאֱלֹהִים הוּא?"?
 מַה תַּלְמֹד לְמֹר "תַּתְנוּ לֵן"?
 אֶלְאָ, מִתוֹךְ שְׁנָתָן נֶפֶשׁוּ עַל הַדְּגִינִין, נִקְרָאוּ הַדְּגִינִין עַל שְׁמוֹ.
 וּמַנְיָן שְׁנָתָן נֶפֶשׁוּ עַל יְהָם?
 שְׁנָאָבָר:

דברים טעה

דברים אוי

שמות ב, ג-יד

וְהַגָּה שְׁנִי אֲנָשִׁים עֲבָרִים נִצְיָים,
 וַיֹּאמֶר לְרֹשֶׁעָ לְפָמָה תִּכְהַרְעֵן?
 וַיֹּאמֶר: מַיְ שְׁמָךְ לְאִישׁ שָׁר וְשָׁפֵט עַל נָנוֹן?
 וַיִּשְׁמֻעַ פְּרֻעָה אֶת דְּבָרָיו הָזֶה, וַיִּקְשַׁל לְהַרְגֵּן אֶת מֹשֶׁה,
 וַיִּבְרֹחַ מֹשֶׁה מִפְנֵי פְּרֻעָה, וַיִּשְׁבַּב בָּאָרֶץ מִדְןִין וַיִּשְׁבַּב עַל הַבְּאָר.

שמות ב, ט-ז

"וְלֹכְהֵן מִדְןִין שְׁבַע בָּנוֹת,
 וְתַבְאָנָה וְתַדְלָנָה וְתַמְלָאָנָה אֶת הַרְחָטִים,
 לְהַשְׁקוֹת צָאן אֲבִיהָן,
 וַיָּבָאוּ הָרֻעִים וְגִרְשָׁוּם".
 מִדְנִין בָּרָת, וְלִדְגִּין חֹור.
 "צְדָקַת יְעַשָּׂה וְמִשְׁפָטָיו עִם יִשְׂרָאֵל".
 הָא לְפִי שְׁנָתָן נֶפֶשׁוּ הַדְּגִינִין נִקְרָאוּ הַדְּגִינִין עַל שְׁמוֹ.

דברים לג-כא

[ט] הַתְּשִׁיעִית, שָׁאָמָר יְהוֹשָׁפָט, שְׁנָאָמָר:
 "וַיַּעֲצֵץ אֶל הָעָם, וַיַּעֲמֹד מִשְׁׂרִים לֵי,
 וּמְהֻלָּם לְהַדּוֹת קְדֻשָּׁה,
 בְּצָאת לִפְנֵי הַתְּלוּז, וְאָמָרִים:
 הַזָּדוֹ לֵי, כִּי לְעוֹלָם חִסְדוֹ!"
 וּמַה נְשִׁתְפִּיתָ הַזָּדוֹה וּמִכֶּל הַזָּדוֹיות שְׁבַתְרוֹה?
 שְׁבַכָּל הַזָּדוֹיות שְׁבַתְרוֹה נִאָמָר:
 "הַזָּדוֹ לֵי כִּי טֹוב, כִּי לְעוֹלָם חִסְדוֹ!"
 וְכֹזֶל נִאָמָר "כִּי טֹוב".
 אֶלְאָ כִּבְיכָל לֹא הִיְתָה שְׁמָחָה לִפְנֵי בְּמֹרוֹם.
 עַל מִתְתַּחַן שְׁלֹרְשָׁעִים, לֹא הִיְתָה שְׁמָחָה לִפְנֵי,
 קָל וְחַמֵּר עַל אֲבָדָתוֹ שְׁלִצְדִּיק אֶחָד,

דברי הימים ב, ככא

שַׁחֲוֹא שְׁקוֹל בִּנְגֵד הָעוֹלֶם בְּלֹו, שְׁנָאָמָר:
"צְדִיק יְסֻוד עוֹלָם".

משל י'eca

[א] העשירות לנצח ל'בא, שנאמר:
"שִׁירו לְיַי שִׁיר חֶדֶש, תִּהְלְתוּ מִקְצָה הָאָרֶץ",
ואומר:

ישעה מבוי

"שִׁירו לְיַי שִׁיר חֶדֶש, תִּהְלְתוּ בְּקָהָל חֶסְדִּים",
בְּלֹא הַשִּׁירוֹת שְׁעַבְרוּ קָרוּיוֹת בְּלֹשֶׁן נֶקְבָּה,
בְּשֵׁם שְׁהַנֶּקְבָּה יוֹלְדָת,

תהלים קמ"א

בְּן הַתְּשׁוּוֹת שְׁעַבְרוּ, הִיא אַחֲרֵיכֶם שְׁעַבְרוּ,
אַבְלָא הַתְּשׁוֹעָה הַעֲתִידָה קָרְוִה בְּלֹשֶׁן זָכָר, שנאמר:
"שָׁאַלُו נָא וְרָאוּ, אִם יָלַד זָכָר".

רימה לו

מְדוֹעַ רְאִיתִי כֵּל גָּבָר יְדַי עַל חַלְצָיו?"
בְּשֵׁם שְׁאַלְמָן הָזָכָר יוֹלְדָת,

ישעה מה'ה

בְּן הַתְּשׁוֹעָה הַעֲתִידָה ל'בא,
אֵין אַחֲרִיה שְׁעַבְרוּ, שנאמר:

"יִשְׂרָאֵל נוֹשֵׁעַ בַּיִתְשׁוּעָת עַזְלָמִים,
לֹא תִּבְשֹׁו וְלֹא תִּפְלֹמוּ עד עַזְלָמִי עַד".

[א]

לִי".

לִי אָמְרוֹת, וְלֹא אָמְרוֹת לְבָשָׂר וְדָם.
לֹא בְּעֵנֵין שנאמר להלן:
"וַיֹּהֵי בָּבּוֹאָם בְּשָׁוב דָוד מִהְפּוֹת אֶת הַפְּלִשְׁתִּי,
וְתִצְאָנָה הָנָשִׁים מִכֶּל עָרִי יִשְׂרָאֵל לְשִׁיר,
וְהַמְּחֹלּוֹת לְקַרְאָת שָׁאֹל הַמֶּלֶךְ, בְּחִפּוֹם בְּשִׁמָּה וּבְשִׁלְשִׁים".

שפטאל א י'ח

ואומר:
"וְתַעֲנִינה הָנָשִׁים הַמְשִׁחְקּוֹת וְתַאֲמִרְנָה
הַכָּה שָׁאֹל בָּאָלָפוֹ, וְדוֹד בָּרְבָּתָיו".
אַבְלָא בְּנָי "לי", לִי אָמְרוֹת, וְלֹא אָמְרוֹת לְבָשָׂר וְדָם.

שפטאל א י'ח

[ב] "וַיֹּאמְרוּ לְאָמָר",

רבי נחמייה אומר:

שרת רוח הקדש על יִשְׂרָאֵל והִיא אָמְרִין שִׁירָה,
כְּבָנִי אָדָם שְׁהַן קוֹרֵין אֶת שְׁבָעָן.

[ג]

רבי עקיבאה אומר:

רוח הקדש שרת על יִשְׂרָאֵל, והִיא אָמְרִין שִׁירָה,
כְּבָנִי אָדָם שְׁהַן קוֹרֵין אֶת הַהְלָל.

[ט] רבי אליעזר בן תמי אומר:

משה היה פותח בדברים תחלה,
וישראל עזין אתרו וגוזרין עמו.
משה היה פותח בדברים ואומר:
"אשירה לי",

וישראל עזין אתרו וגוזרין עמו:
"אשירה לי, כי גאה גאה, סוס ורבבו רמה בים".
משה היה פותח ואומר:

"עוי זומרת יה",

שמעת טוב

וישראל עזין אתרו וגוזרין עמו:
"עוי זומרת יה, וזה לי לישועה".
משה היה פותח ואומר:

"יי איש מליחמה",

שמעת טוב

וישראל עזין אתרו וגוזרין עמו:
"יי איש מליחמה, שם".

[ט] "אשירה לי",

לי נאה גדרלה, לי נאה גבורה, לי ההפארה והנצח וההוו
ובן דוד אמר:
"לען יי הגדרה והגבורה וההפארה והנצח וההוו".

דברי הימים א כתיא

[ט] "אשירה לי, כי נאה גאה".

מושלו בשל למה הדבר דומה?
מלך בשר ודם שנברנס למדינה,
והיו הכל מקליטין לפניו שהוא גיבור, ואינו אלא חלט,
שהוא עשי, ואינו אלא עני,
שהוא חכם, ואינו אלא טפש,
שהוא רחמי, ואינו אלא אכזרי,
שהוא דן, שהוא נאמן, ואין בו אחת מפלן,
אללא הכל מהונפין לו.

אבל מי שאמר והיה העולם אין בן,
אללא "אשירה לי" שהוא גיבור, שנאמר:
"האל הנדרול הגיבור והגורא",
ואומר "יעוז גיבור, גיבור מליחמה".

דברים יז
תהלים כד

ואומר "יְבָגֵבּוּר יַצֵּא, כְּאִישׁ מָלְחָמוֹת יַעֲיר קְנָאָה,
יַרְיעַ אֶפְרַיִם, עַל אֶזְבֵּחַ יַתְגִּבֵּר".
ואומר "מַאיִן בָּמוֹן",
גדול אתה, וגדול שמק בגבורה.

ישעה מביג

ירמה יט

[ג]

"אֲשִׁירָה לְיִי" שהוא עשי, שנאמר:
"הַנּוּ לִי אֱלֹהִים הַשָּׁמִים וּשְׁמֵי הַשָּׁמִים,
הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ".
ואומר "לִי הָאָרֶץ וּמְלוֹאתָה, תִּבְלִיל וְיִשְׁבִּיבָה".
ואומר "אֲשֶׁר לוּ הַיּוֹם, וְהָוָא עַשְׂהוּ".
ואומר "לִי הַכְּסָף וְלִי הַזְּבָב, נָאָם יְצָבָאות".
ואומר "הַנּוּ כָל הַנְּפָשׁוֹת לִי הַנְּהָה,
בְּנֶפֶשׁ הָאָב וּבְנֶפֶשׁ הַבָּבָן, לִי הַנְּהָה".

דברים יד

תהלים כד,א

תהלים צהה

חגי ב

חיקלא יתד

[ה]

"אֲשִׁירָה לְיִי" שהוא חכם, שנאמר:
"יְיִחְכָּמָה יִסְדּוּ אָרֶץ".
ואומר "עַמּוֹ חִכָּמָה וְגִבּוֹרָה".
ואומר "כִּי יִתְנַחַםְתָּא" מפי דעת ותבונה.
ואומר "יְהָבֵחַ חִכָּמָתָא לְחַכְמִין, וּמְנַדְעָא לִירְדֵּעַ בִּינָה".
ואומר "מַיְיַא רַעַן, מֶלֶךְ הַגּוֹיִם? כִּי לְךָ יִאָתָה,
כִּי בְּכָל חִכָּמָי הַגּוֹיִם וּבְכָל מִלְכָוֹתָם, מַאיִן בָּמוֹן".

משל בית

איוב י,ג

משל בו

דניאל ב,א

ירמה י

[ט]

"אֲשִׁירָה לְיִי" שהוא רחמן, שנאמר:
"יְיִי יְיִי אֶל רְחוּם וְחַנּוּן, אֶרְקָ אָפִים, וּבְחַסְד וְאֶמְתָּה".
ואומר "חַנּוּן וְרְחוּם יִי".
ואומר "כִּי אֶל רְחוּם" אללהין
לא יַרְפֵּן וְלֹא יַשְׁתִּיתֵן.
ולֹא יַשְׁבַּח אֶת בָּרִית אֲבָתֵּינוּ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהָם.
ואומר "זָכוּ רְחַמִּין" וְחַסְדִּין, כי מעולם הַמָּה".
ואומר:

שמות לד,ו

תהלים קמבי

דברים ד,א

תהלים כה,

תהלים קמיה,

דניאל ט,ט

* אֲרַתִּיחַ: ישמע צורה

* טען החכמה לחכמים והפידע לירדי ביצה.

[כ] "אֲשִׁירָה לְיַי" שֶׁהוּא דָין, שֶׁנָּאֹמֶר:
"בֵּי הַמִּשְׁפֶּט לְאֱלֹהִים הוּא".

תהלים פג
דברים לב

ואומר "אֱלֹהִים נָצַב בְּעֵדָת אֵל".
ואומר "הַצּוֹר, תְּמִימָם פָּעָלָן, בֵּי כָּל דָּרְכֵי מִשְׁפֶּט,
אֶל אִמְנוֹנָה וְאֵין עֹלָן, צְדִיק וְיִשְׁרָה הוּא".

[כא] "אֲשִׁירָה לְיַי", שֶׁהוּא נָאָמֵן, שֶׁנָּאֹמֶר:

דברים זט

"זִדְעָת בֵּי אֱלֹהִים הוּא אֱלֹהִים, הָאֵל הַנְּאָמֵן,
שְׁמָר הַבְּرִית וְהַחְסֵד לְאַהֲבָיו וְלְשָׁמְרִי מִצְוֹתָו לְאֶלְף הָרָן".
ואומר "הַצּוֹר, תְּמִימָם פָּעָלָן, בֵּי כָּל דָּרְכֵי מִשְׁפֶּט,
אֶל אִמְנוֹנָה וְאֵין עֹלָן, צְדִיק וְיִשְׁרָה הוּא".
הָא לְיַי נָאָה גְּבוּרָה, לוֹ הַתְּפָאָרוֹת הַגְּזַחַת וְהַחַדָּה.

דברים לב

[כב] "אֲשִׁירָה לְיַי", שֶׁהוּא נָאָה, שֶׁהוּא הָדוֹר, שֶׁהוּא מִשְׁבֵּח, שֶׁנָּאֹמֶר:

תהלים פט

"בֵּי מִבְשָׁק יָרַק לְיַי, יְדֻמָּה לְיַי בְּבִנֵּי אַלְמִים?"
ואומר "אֵל נְעָרָץ בְּסָוד קְדָשִׁים וּבָה".
ואומר "אֱלֹהִי צְבָאוֹת, מֵיכְמֹזָק חָסֵן יְהָה".
מהו צְבָאוֹת?

תהלים פט

אות הָוָה בְּתוֹךְ צְבָא שָׁלוֹ.
וּבָנָה הוּא אֹמֶר "זֹאתה מִרְבּוּבָת קְדָשָׁה",
אות הָוָה בְּתוֹךְ רִבּוּבָת קְדָשָׁה שָׁלוֹ.
וּבָנָה זֹדור אֹמֶר:

דברים לב

"אֵין בְּמֹזָק בְּאֱלֹהִים אֲדֹנִי, וְאֵין בְּמַעֲשִׂיךְ".
וּבָנָה הוּא אֹמֶר "דָּזְרִי צָח וְאֶדְרָם".
ואומר "רָאשׁוֹ בְּתָמָם פָּיו".
ואומר "עִינָיו בְּיָוָנִים עַל אֲפִיקִי מִים".
ואומר "לְחוֹ בְּעַרְוָגֶת הַבְּשָׁמָן".
ואומר "זְדִוִי גָּלִילִי זְהָבָב".
ואומר "שָׂוקְיוֹ עַמּוֹדִי שִׁישׁ".

תהלים פז

שיר השירים הי

שיר השירים גא

שיר השירים גב

שיר השירים הג

שיר השירים הגד

שיר השירים הטו

[כג] רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אֹמֶר:

תהלים תג

תָּרִי הָוָה אֹמֶר:

"מִפְּי עֹזְלִילִים וַיְנִקְים יִסְדַּת עַז".

"עֹזְלִילִים", אֵלוֹ שְׁבָמְשִׁי אַפִּים, שֶׁנָּאֹמֶר:
אוֹ בְּגַנְפֵל טָמוֹן לְאַאֲחִיה, בְּעַלְלִים לְאַרְאוֹ אָרוֹ.

איוב גטו

"יְזִקִים", אַלּו שִׁזְקִים מִשְׁדֵּי אָמֵן, שֶׁנָּאֹמֶר:
"אָסַפוּ עֲוָלִים וַיְזִקֵּנִים".

וַיָּאֹלֶן בָּבָרֶךְ

[כד] רבי אומר:

"עֲוָלִים", אַלּו עֲוָלִים שְׁבָחוֹז, שֶׁנָּאֹמֶר:
"לְהִכְרִית עֲוָלָם מִחְווֹז".
וְאֹמֶר "עֲוָלִים שָׁאַלְוּ לָהֶם".
"זִקִים", אַלּו שְׁעַל שְׂדֵי אָמֵן, שֶׁנָּאֹמֶר:
"אָסַפוּ עֲוָלִים וַיְזִקֵּנִים".

וַיָּמִיה טָבָר

אַיִתָּה דָּרָבָן

וַיָּאֹלֶן בָּטָה

אַלּו וְאַלּו פִתְחֻוּ פִתְחָם וְאֹמְרוּ שִׁירָה לְפִנֵּי הַמָּקוֹם, שֶׁנָּאֹמֶר:
"אֲשִׁירָה לְיִי".

[כה] רבי מאיר אומר:

אָרֶץ עֲבֹרִין שְׁבָמָעִי אָמֵן פִתְחֻוּ פִתְחָה,
וְאֹמְרוּ שִׁירָה לְפִנֵּי הַמָּקוֹם, שֶׁנָּאֹמֶר:
"בְּמִקְהָלוֹת בְּרוּכוּ אֱלֹהִים, אֲדֹנִי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל".
וְלֹא אָרֶץ יִשְׂרָאֵל בָּלְבָד אֹמְרוּ שִׁירָה לְפִנֵּי הַמָּקוֹם,
אֶלְאֶל אָרֶץ מֶלֶאכִי הַשְּׁרָת, שֶׁנָּאֹמֶר:
"יְיָ אֲדֹנָינוּ, מֶה אֲדֹרֶשׁ שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ!
אֲשֶׁר תָּנַהַ הַזָּרֶךְ עַל הַשְּׁמִים".

תהלים סח,ט

תהלים תב

פרשה ב שמות טו,א

[א] "בְּנֹאֹה גָּדָה", גָּאַנִי וְגָאִיתִיו:
גָּאַנִי בְּמִצְרָיִם, שֶׁנָּאֹמֶר:
וְאָמְרוֹת אֶל פְּרֻעָה, כֹּה אָמְרָה יְיָ בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל.
אָרֶץ גָּאַתִּיו בְּמִצְרָיִם, שֶׁנָּאֹמֶר:
הַשִּׁיר יְהִי לְכֶם כָּלֵיל הַתְּקִדְשׁ חָג
וְשִׁמְחַת לְבָב כְּחֹלֵן בְּחָלִיל,
לְבוֹא בָּהּ "אֶל צֹר יִשְׂרָאֵל".

שְׁמוֹת ד,ככ

שְׁעוֹה לְכֶט

דָּבָר אֶחָדר: [ב]
 "כִּי גָּאָה גָּאָה",
 גָּאָנִי גָּאָנִיתִי:
 גָּאָנִי עַל הַיּוֹם,
 וַיַּשֵּׁעַ מֶלֶךְ הָאֱלֹהִים הַהְלָךְ לִפְנֵי מַחֲנָה יִשְׂרָאֵל,
 וַיַּלְךְ מִאָתָרָיו.
 וַיַּשְׁעַ עַמּוֹד הַעֲמָן מִפְנֵיכֶם וַיַּעֲמֹד מִפְנֵיכֶם.
 אֲף אַנְּגָאִיתִי עַל הַיּוֹם, וַיַּרְתֵּה לִפְנֵי שִׁירָה, שְׁנָאָמָר:
 "אֲשִׁירָה לִי, כִּי גָּאָה גָּאָה".

שמות ד' יוט

דָּבָר אֶחָדר: [ב]
 "כִּי גָּאָה גָּאָה".
 גָּאָה וַעֲתִיד לְהַתְּגָאֹות, שְׁנָאָמָר:
 "כִּי יוֹם לִי צְבָאות עַל בָּל גָּאָה וּרְום, וַעֲלָל בָּל נְשָׂא וְשָׁפֵל".
 וְאָוֹמָר:
 "וַעֲלָל בָּל אַרְוֵי הַלְּבָנוֹן הַרְמִים וְהַנְּשָׁאִים,
 וַעֲלָל בָּל אַלְוֵי הַבָּשָׂן,
 וַעֲלָל בָּל הַהְרִים הַרְמִים, וַעֲלָל בָּל הַגְּבוּעוֹת הַנְּשָׁאֹות,
 וַעֲלָל בָּל מַגְדָּל גְּבָה, וַעֲלָל בָּל חֻמָּה בָּצָורה,
 וַעֲלָל בָּל אֲנִיות תְּרֵשִׁישׁ, וַעֲלָל בָּל שְׁכִוּת הַחֲמָדָה,
 וְשַׁחַד גְּבָהּוֹת הָאָדָם, וְשָׁפֵל רֹם אֲנָשִׁים,
 וְנִשְׁגַּב "לְבָדוֹ בִּזְמַן הַהְוֹא".
 וְאָוֹמָר "וְהַאֲלִילִים בְּלִיל יְחִילָה".

ישעה ב' ב'

ישעה ב'ג-ז'

ישעה ב'ה

דָּבָר אֶחָדר: [ג]
 "כִּי גָּאָה גָּאָה",
 מְתַגְּאָה הָוּא עַל בָּל הַמְּתַגְּאִים,
 שְׁבָמָה שְׁאָמוֹת הַעֲולָם מִתְּגָאִים לִפְנֵי, בֹּו הָוּא נִפְרָע מִמָּה.
 שְׁבָוּ הָוּא אָוֹמָר בְּדוֹר הַפּוּבּוֹל,
 "שְׁוּרוּ עַבְרָו וְלֹא גָּעֵל, תִּפְלַט פְּרָתוֹ וְלֹא תְשִׁבְלָל".
 "יִשְׁלַחְוּ בָּצָאן עַוְלִילִים, וְלֹדִידִים יַרְקָדוּן,
 יִשְׁאָו בְּתַף וְכָנָור, וַיִּשְׁמַחוּ לְקֹל עֲגָב".
 מַה נִּאָמֵר שָׁם?
 "וַיֹּאמְרוּ לְאַלְסָו מִמְּנָנוּ וְדַעַת דָּרְכִּיךְ לֹא חִפְצָנוּ".

איוב כא-כαι

איוב כא-אי-ב'

איוב כא-טו

מה שְׂדֵי כִּי נַעֲבֹדָנוּ, וְמַה נַּעֲילֶל בִּי נַפְגַּע בּוֹ?"
 אָמָרָו, לֹא טְפַת גְּשָׁמִים הִיא?
 אַיִן אָנוּ צְרִיכִין לָהּ, אַלְאָ:

"וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְהַשְׁקָה אֹתְךָ כָּל פִּנִּי הָאָדָם".

בְּאֶחָתִת בָּנוּ
 אָמָר לְהָם הַמִּקְוּם:
 שׁוֹטִים שְׁבֻעוּלִים!

בְּטוּבָה שְׁהַשְׁפַּעַתִּי לְכֶם אַתֶּם מַתְגָּאִים?

בָּה אֲנִי נִפְרָע מִכֶּם! שְׁנָאָמָר:

"וַיְהִי הָגֶשׁ עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה".

בְּאֶחָתִת וָבָ

בְּאֶחָתִת וָבָ

[ג]

רַבִּי יוֹסֵה בֶּן דָּרְמָסְקִית אָמָר:
 הִם נָתְנוּ עִינֵּיהם, הָעֲלִיָּה בַּתְّחֹתָה, כִּי לְעֵשָׂות תְּאֹתָם,
 וְהַמִּקְוּם פָּתַח עַלְיָהָם מִעֲינֹת מִלְמָעָלה וּמִלְמָתָה:

כִּי לְאָבָדָם, שְׁנָאָמָר:

"בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקָעוּ כָּל מִעֲינֹת תְּהָום וּבָה,

וְאַרְבָּת הַשָּׁמִים נִפְתָּחוּ".

בְּאֶחָתִת וָבָ

[ה]

וְכַן אַתָּ מֹצֵא בְּאֶנְשֵׁי מְגַדֵּל,

שְׁבָדָר שְׁנַתְגָּאוּ לִפְנֵי, בּוֹ נִפְרָע מִכֶּם, שְׁנָאָמָר:

"וַיְאָמָרָו: הַבָּה נָבְנָה לְנוּ עִיר וּמְגַדֵּל וּרְאָשׁו בְּשָׁמִים,

וּנְعַשֵּׂה לְנוּ שֵׁם, פָּנָן נְפִיזָן".

בְּרֶאשֶׁת יָמִין

וְאַתְּרֵי מָה בְּתוּב?

"וַיְפִיצָן" אַתָּם מִשְׁם עַל פִּנִּי הָאָרֶץ וַיַּחֲדֹל לְבִנְתֵּת הָעִיר".

בְּרֶאשֶׁת יָמִין

[ג]

וְכַן אַתָּ מֹצֵא בְּאֶנְשֵׁי סְדוּם,

שְׁבָמָה שְׁנַתְגָּאוּ לִפְנֵי, בּוֹ נִפְרָע מִכֶּם, שְׁנָאָמָר:

"אָרֶץ מִמְּנָה יֵצֵא לְחַם, וַתְּחַתֵּה נְהַפֵּן בָּמוֹ אָשׁ.

מִקְוּם סְפִיר אָבְנִיה, וְעַפְרוֹת וְהַבָּלוֹ".

"נִתְיַבֵּל לֹא יָדַע עַיט, וּלֹא שׁוֹפְטוּ עַיְנָאָה".

"לֹא הַדְּרִיכָהוּ בְנֵי שְׁחָץ, לֹא עֲדָה עַלְיוֹ שְׁחָלָן".

איוב כתה

איוב כת ה

איוב כת ה

אָמָרָו אָנְשֵׁי סְדוּם:

אַיִן אָנוּ צְרִיכִין שִׁבְאָ אָדָם אַצְלָנוּ,

אַלְאָ הָרִי מַוּן יֵצֵא מִאַצְלָנוּ,

וְכַסְף וְזַהֲבָן וְאֶבֶןִים טוֹבָות וּמִרְגָּלִות יֵצֵא מִאַצְלָנוּ.

נִשְׁבַּח אַת הָנְגֵל מִבִּנְיוֹתֵינוּ!

אמור לךם המקומות:
שוטים שבעולם!
בטובה שהשפעתי לכם אתם מתגאים,
ונתים אומרים נשבח את הרגל מבינוינו
אף אני אשבח אתכם מן העולם, שנאמר:
”פרץ נחל עם גר, הנשכחים מפי רגל, דלו מאנו שגען.”
ואומר:

איוב טרדר

”לפירות בו לעתות שאנן, נכוון למועד רגל,
ישלו אזהלים לשודדים, ובוחות למוגזם אל,”
מי גרים לךם?
”לאשר הביא אלוה בידו.”

איוב יב-ה-ו

ובן הוא אומר:

איוב יבו

”הנה זה היה עון סדום אחותך,
נאון שבעת לחם ושלוט השקט היה לה,”
מי גרים לךם?
”וזיד עני ואביוון לא החזיקה.”

חוּקָאֵל טרמֶט

ובן הוא אומר:

חוּקָאֵל טרמֶט

”לפני שחתת את סדום ואת עמורה, בנין, הארץ מצרים.”
ואחריו מה כתוב?

בראשית יג

”ו��שיין את אביהן אין בלילה.”

בראשית יט-ג

וכי מאין היה לךם אין במערה?
אלא שופע לךם המקומות אין, בענין שנאמר:
”זה יהיה ביום ההוא, יטפו הרים עסיס.”

ויאל ד-ה

אם בן זמן המקומות למכעים, קל וחומר לעשי רצונו!

[ג]

ובן את מוצאים במצרים,

שמות יד-ו

שבמה שנתגאו לפניו, בו נפרע מהם, שנאמר:
”ויקח שיש מאות רכב בחר, וכל רכב מצרים,
ושלשים על כלו.”

שמות ט-ו

וכתוב אחריו:
”מרכבות פרעה וחילו ירה בים,
ומבחר שלשׁו טבעו בים סוף.”

[ט]

ובן את מוצא בסיסרא,

שופטים ד-ג

שבמה שנתגאה לפניו, בו נפרע ממנה, שנאמר:
”ויזעק סיסרא את כל רכבו, תשע מאות רכב ברול,
וاثת כל העם אשר באתו, מחרשת הגוים אל נחל קישון.”

מה כתוב אחריו?

"מן שמים נלחו,

הכוכבים ממלוחותם נלחמו עם סיסרא".

שופטים ה,ב

[ה] **ובן את מוצא במשושן,**

שבמה שנותגאה לפניו, בו נפרע ממנה, שנאמר:

"ויאקרו שםשון אל אביו:

אותה קח לוי, כי היא ישורה בעני.

ואביו ואמו לא דעו כי מי היא.

כי תאננה והוא מבקש מפלשות,

ובעתה היא פלשׁתים משלים בישראל".

ואחריו מה כתוב?

"ויאתנו הוו פלשׁתים, וינקרו את עני,

ויריוו אותו עותה".

שופטים י,ג-ד

שופטים טו,א

רבי יהודה אומר:

תחלה קלוקלו בשעה היתה,

ולכן לא היה ענשו אלא בעזה.

[ט] **ובן את מוצא באבשלום,**

במה שנותגאה, בו נפרע ממנה, שנאמר:

"וכאשלום לא היה איש יפה בכל ישראל להיל מאז,

מכר רגולו וуд קוקדו לא היה בו מום.

בגילו את ראשו,

והיה מוך ימים לימים אשר יגלה,

בי כבד עלי, וגילה,

ושקל את שער ראו שמאתיים שקלים באבון המלך".

שיטא ב י,כ-ט

[י] **רבי יהודה אומר:**

ניר עולם היה, והיה מגלה לשנים שר חוץ, שנאמר:

"זה ימץ אביעים שנה", ויאמר אבשלום אל הפלן:

אלכה נא ואשלם את נהרי, אשר גדרתי לי בחברון".

אמר:

"כין גדר עבדך בשבתי בגשו בארים, לאמור:

אם ישב וшибני ירושלים, ועבדתי את יי".

שיטא ב טו

שיטא ב טה

[ג] **רבי יוסה אומר:**

ניר ימים היה, והיה מגלה אחת לשלשים ים, שנאמר:

"זה ימץ ימים לימים אשר יגלה".

שיטא ב זכה

[ג] ובו אומר:

בְּלֹעֲרֵב שְׁבַת הִיה מְגֻלָּת,
שְׁכַנּו דָּרֶךְ בְּנֵי מֶלֶכִים לְגַלְגָּלָה מַעֲרֵב שְׁבַת לְעַרְבֵּב שְׁבַת.
מַה כְּתוּב אַחֲרֵיו?
וַיַּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוָר,
וְאַבְשָׁלוֹם רַכֵּב עַל הַפְּרָד,
וַיַּבְאֵה הַפְּרָד תְּחִתְוֹ שְׁבוּר הַאֲלָה הַגָּדוֹלָה,
וַיַּחֲזַק רָאשׁוֹ בְּאַלְהָה, וַיַּתְּנוּ בֵּין הַשָּׁמָיִם וּבֵין הָאָרֶץ,
וְהַפְּרָד אֲשֶׁר תְּחִתֵּיו עַבְרָה.

שמואל ב יט

[ד] וכן את מוצאת בסנהדרין.

בִּמה שָׂתַגְנָה, בּוֹ נִגְרָע מִפְנָgo, שנאמר:
"בַּיּוֹד מְלָאכִין חֲרֹפָת אֲדֹנִי וְתָאָמָר:
בְּרוּב וּרְכִבֵּי אֲנֵי עַלְתִּי מְרוּם הַיִם, וַיְכִתֵּי לְבָנָנוּ,
וְאַכְּרֹתָ קֹמֶת אַרְזָיו, מְבָחוֹר בְּרָשֵׁיו,
וְאַבּוֹאָה מְלֹן קָצָה, יָעַר בְּרַמְלוֹ".

מלכים ב ט,כג

וְאָמָר:

"אֲנֵי קָרְתִּי וְשִׁתְיִתִי מִים זָרִים,
וְאַחֲרֵב בְּכָרְפָּעֵמִי כָּל יָאוֹי מְצָוָר".

מלכים ב יט,כד

מַה הַוָּא אָמָר?

"וַיְהִי בְּלִילָה הַהְוָא, וַיֵּצֵא מְלָאכָן",
וַיַּן בְּמַחְנָה אֲשֶׁר מֵאָה שָׁמְנִים וְחַמְשָׁה אֶלְף.
אָמָר:

מלכים ב יט,ה

הַגְּדוֹלָה שְׁבָהָם הִיה מִמְנָה עַל מֵאָה וָשָׁמְנִים וְחַמְשָׁה אֶלְף
וְהַקְּטָן שְׁבָהָם, אֵין פְּחוֹת מִשְׁנֵי אֶלְפִים, שנאמר:
"וַיַּאֲקִין תְּשִׁיבָה אֶת פְּנֵי פְּחַת אֶחָד עַבְדֵי אֲדֹנִי הַקְּטָנִים?
וְתַבְטַח לְךָ עַל מִצְרָים לְרַכֵּב וּלְפָרְשִׁים!".
"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דָבָר יְעֹלוֹ:
בְּבוֹה לְךָ, לְעַבְדָה לְךָ בְּתִילָת בַּת צִוְּן,
אַתְּחַרְיךָ רָאשׁ הַנִּיעָה בַת יְרוּשָׁלָם.
אֶת מֵחֲרֹפָת וּנְדָפָת,
וְעַל מֵהַרְמֹותָ קֹל וְתַשְׁאָמָרָם עַיְינָךְ?
עַל קָדוֹש יִשְׁרָאֵל".
מַה הַוָּא אָמָר?

מלכים ב יט,א-ככ

עֲדֹת הַיּוֹם בְּנֵבֶל לָעֵמֶד,
גִּנְפֹּף יְהוָה רֹה בַת צִוְּן גִּבְעַת יְרוּשָׁלָם.
תְּהִרְאֵה קָאָדוֹן "צְבָאוֹת מַסְעָרָפָרָה בְּמִשְׁעָרָה,
רְדֵמִים הַקּוֹמָה גְּדוּשִׁים וְהַגְּבוּשִׁים שְׁפָלוּ".

חטיה גלב-לג

[ט] וכו אתה מוצא בנבוכדנצר,

בכמה שניות אחת. בו נברא ממען שנאמר:

וְעַמּוֹת אָמֵנוּ בְּלֶבֶב: בְּשִׁמְיָם אֲצַלְבָּן

אטלֶה על במח' ער אטַה לאלְינוּ

תורה אותם אחרני

בזבז ורשות הרים

דעת יהודית

ישעיה יד, טו

[ג] וְיִאֱתֹר מָזָא אֶצְזָבֵל

במלה אורה לא בפונט שואם:

בבב ארכ ארכן גג

אנו איה אמבה: און גלעדיות זיין

“*תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה*

Digitized by srujanika@gmail.com

Digitized by srujanika@gmail.com

בְּהָאָמֵר אֶחָד יי

העליתי עלייך גוים רבים, בהעלותם הים לגליו.

וְכִן אַת מָזֵא בְּנֶגֶד צֹר, שְׁפָאָמָר:

ובו אמר לנו נגיד אז:

בְּנֵי דָתָן

שְׁנִים גָּדוֹלָה לְפָרָשָׁה אַמְּרָה:

אל עין מושב אל-בָּשָׂר וְשַׁבְּתִי בְּלֹה יְמִינָה

ט' נס

Digitized by srujanika@gmail.com

תְּהִלָּה בְּרִית מָשֶׁה וְעֵזֶר נָבָע

וְאֵת לִבְרָה נַעֲמָ אֶתְנָה

הא במא שאמות העולם מתגאין לפניו,

בְּנִפְרָעַ מֵהֶם שָׁגָגָמָר בַּיְגָאָה גָּאָה.

סוס ורכבו רמה בים.

וְהָלָא כָּבֵר נָאָמָר:

שְׁמוֹת טו

שְׁמוֹת טו

"וַיַּקְחֵ שֶׁשׁ מֵאוֹת רְכָב בְּחוֹרָ?"

"מִרְכַּבָּת פְּרוּעה וְחִילּוּיו וְיהָבִסּוּ,

וּמִבְּחָר שֶׁלְשִׁיו טַבְעֻוּ בַּיּוֹם סּוּרָ!"

אֲלָא, כְּשִׁישָׂרָאֵל עֹשֶׁין רְצָנוֹ שְׁלֹמְקוֹם,

אֵין אָוִיבֵיכֶן עַמְּדִין לְפָנֵיכֶם אֲלָא כְּסָוס אַחֲרֵיךֶם וְרוֹכְבָוּ.

בִּזְעָזָא בּוּ אַתָּה אָוֹמָר:

"כִּי תֵּצֵא לְפָלָחָה עַל אַזְבָּן, וְרָאִיתْ סּוּס וְרוֹכָבָן."

וְכִי סּוּס אַחֲרֵי הַיָּה, וְרוֹכָב אַחֲרֵי הַיָּה?

וְהָלָא כָּבֵר נָאָמָר "עַם וּבְמִפְּנָן?"

אֲלָא, כְּשִׁישָׂרָאֵל עֹשֶׁין רְצָנוֹ שְׁלֹמְקוֹם,

אֵין אָוִיבֵיכֶן עַמְּדִין לְפָנֵיכֶם אֲלָא כְּסָוס אַחֲרֵיךֶם וְרוֹכְבָוּ.

[ג] "סּוּס וְרוֹכָבּוּ,"

מִגַּד שְׁהָסּוּס קָשָׁרוּ בְּרוֹכְבָוּ, וְרוֹכְבָוּ קָשָׁרוּ בְּסּוּסּוֹ,

עֲלָלִים בְּמִפְּרָוּם וּיְוָרְדִים לְתַהְוּם, וְאֵין נְפָרְדִים וְהַמְּזָה.

מְשֻלָּל לְאַדְםָ זְוִיקָּשִׁי כְּלִים לְאוֹרִי,

לֹא סּוּרָ אַחֲרֵי מְהָם לְהַפְּרֹד מְחַבְּרָוּ?

אַבְּלָקָן, "רְמָה," יְרָה,

רְמָה, שְׁהָיו עֹלְלִין לְמִרְוּם,

יְרָה, שְׁהָיו יוֹרְדִים לְתַהְוּם, וְאֵין נְפָרְדִים וְהַמְּזָה.

סּוּס וְרוֹכְבָוּ יְתָהּ.

[כא] בְּתוֹב אַחֲרֵי אָוֹמָר "זְמָה בַּיּוֹם,"

וְכַתְבּוֹב אַחֲרֵי אָוֹמָר "יְרָה בַּיּוֹם,"

בִּיצְדָּקִים שְׁנִי בְּתַחְבּוּבִים אַלְוּ?

רְמָה, שְׁהָיו עֹלְלִין לְמִרְוּם,

יְרָה, שְׁהָיו יוֹרְדִים לְתַהְוּם.

שְׁמוֹת טו

[כב] בְּכָר אַחֲרֵי:

רְמָה,

בֵּין שְׁרוֹאוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁרָה שְׁלֹמְלוֹכּוֹת נּוֹפֵל,

הַתְּחִילָה נֹתְנִין שְׁבָתָר,

לְכָךְ נָאָמָר "רְמָה."

[כג] וּבָנְאַת מְזִיאָה,

שְׁאַיִן הַמְּקוֹם עַתִּיד לְהַפְּרֹעַ מִן הַמְּלָכִיּוֹת לְעַתִּיד לְבָא,

עַד שִׁיפְרֹעַ מִשְׁרִיחָן תְּחִלָּה, שָׁנָאָמָר:

"זֶה יְהִי בַּיּוֹם הַהוּא, יִפְקֹד יְהֹוָה עַל צְבָא הַמְּרוּם בְּפָרוֹס,"
ישעה כרכ
וְאַחֲרֵיכֶן "וַיַּעַל מֶלֶךְ הַאֲדֹמָה עַל הַאֲדֹמָה".
ישעה דבר
וְאֹמֵר "אִין נְפָלָת מִשְׁמָם, הַיִּלְלָבָן שְׁחוֹר?"
ישעה לדת
וְאַחֲרֵיכֶן "נְגַדְעַת לְאָרֶץ, חֹלֶשׁ עַל גּוֹיִם".
וְאֹמֵר "כִּי רַוְתָּה בְּשָׁמִים חָרְבִּי",
ישעה לדת
וְאַחֲרֵיכֶן "תַּהַה עַל אֲדֹם תַּרְדֵּד".

[כד] "סֻס וּרְכֶבֶן,"

שְׁחִיה מִבְיא סֻס וּרְכֶבֶן, וּמַעֲמִידֵן בְּדַיִן.

אוֹמֵר לְסֻס:

לִמְהּ רָצַת אַחֲרֵי בְּנֵינו?

וְהָא אֹמֵר:

מִצְרֵי הַרְיִצְעֵן עַל בָּרוּחַ! שְׁנָאָמָר:

"וַיַּרְדֵּפוּ מִצְרָמִים אַחֲרֵיהֶם".

שנת דיט,

אוֹמֵר לְמִצְרֵי:

לִמְהּ רָצַת אַחֲרֵי בְּנֵינו?

וְהָא אֹמֵר:

הַסּוֹס הַרְיִצְעֵן עַל בָּרוּחַ! שְׁנָאָמָר:

"כִּי בְּאָסָס פְּרֻעָה".

שנת טויט

מַה עֲשָׂה הַמְּקוּס?

מַרְכֵּב אֶת הָאָדָם עַל הַסּוֹס וְדַן אֹתוֹם יְחִיד, שְׁנָאָמָר:

"סֻס וּרְכֶבֶן רָמָה בַּיִם".

שנת טוא

[כח] שָׁאַל אַטְוֹנִינָה אֶת רַבְנֵי הַקְדוֹשׁ:

בְּשֻׁעָה שְׁאָדָם מֵת וְהַגּוֹן בָּלָה, הַקְׁנַשׁ מַעֲמִידֵן בְּדַיִן?
אָמֵר לוֹ:

עַד שָׁאַת שְׁוֹאַלְנִי עַל הַגּוֹן, שְׁהָוּא טָמָא.

שְׁוֹאַלְנִי עַל הַגְּשָׁמָה, שְׁהָיָא טָהָרָה!

מוֹשְׁלָל מְשֻׁלָּל לִמְהּ הַדָּבָר דָּוָמָה?

לְמַלְךָ בָּשָׂר וְדַם שְׁהִיה לוֹ פְּרָדָס נָאָה.

הַוּשִׁיב בְּהַמְּלָךְ שְׁוֹמְרִין שָׁנִים, אַחֲרֵי חָגָר וְאַחֲרֵי סָמָה.

אָמֵר לוֹ חָגָר לְסֻסָּמה:

בְּכִירוֹת נָאֹת אֲנִי רֹואָה.

אָמֵר לוֹ סָמָה:

ובְּיָרָאָה אֲנִי?
 אָמַר לוֹ חֶגְרָה:
 וְכִי יִכְלֵל אֲנִי לְהַלֵּךְ?
 רַכְבָּחָר עַל גַּבְיוֹ סֻמָּה, וְהַלְכָו וְנַטְלוּ אֶת הַבְּכָרוֹת.
 לִמְיָם בְּאַתְּלָנָן, וַיֵּשֶׁב עַלְיָהָן בְּדַיִן.
 אָמַר לוֹ חֶגְרָה:
 הַיְכִין הָן בְּכָרוֹת?
 אָמַר לוֹ סֻמָּה:
 וְכִי רָאָה אֲפִי?
 אָמַר לוֹ חֶגְרָה:
 וְכִי יִכְלֵל אֲנִי לְהַלֵּךְ?
 הַמֶּלֶךְ פָּקַח הַיּוֹם, מָה עָשָׂה?
 הַרְבֵּיבָה וְהַעֲלָמָה, וְהַיּוֹם מִהְלָכָיו.
 אָמַר לוֹ חֶגְרָה:
 בָּקָע שִׁיחָתָם וְאַכְלָתָם!
 בָּקָע הַקְּזַבְשׁ בָּרוּךְ הוּא מִבְיאָ גּוֹף וְנִשְׁמָה, וּמַעֲמִידָן בְּדַיִן.
 אָוּמָר לוֹ זָוָן:
 מִפְנֵי מָה חִטָּאת לְפָנֵי?
 אָוּמָר לְפָנֵיו:
 וּבָנו שְׁלֹעֲזָלִים! מִיּוֹם שִׁיצָאת מִפְנֵי נִשְׁמָה,
 אֲנִי מִשְׁלָךְ בָּאָבוֹן.
 אָוּמָר לְנִשְׁמָה:
 מִפְנֵי מָה חִטָּאת לְפָנֵי?
 אָוּמָר לְפָנֵיו:
 וּבָנו שְׁלֹעֲזָלִים! אֲנִי שְׁחִטָּאתִי? גּוֹף חִטָּאת!
 מִיּוֹם שִׁיצָאתִי מִפְנֵי, לֹא טַהָּרָה אֲנִי לְפָנֵיךְ?
 הַקְּדַשׁ מִבְיאָ נִשְׁמָה וּמִכְנִיסָה בְּגֹות, וְדַעַן בְּאַחֲרָה, שְׁנָאָמָר:
 "יִקְרָא אֶל הַשְּׁמָם בְּעַלְלָה, לְהַבְיאָ נִשְׁמָה,
 יוֹאֵל הָאָרֶץ", לְהַבְיאָ אֶת הָגּוֹן,
 וְאַחֲרָה בָּקָע "לְדִין עַמוֹ", מִרְדֵּן עַמוֹ.

תעלום נד

[כ] אִיסִּי בֶּן שְׁפִּי אָוּמָר:

נִאּוּמָר בָּקָע "סֻס" סְתוּם,
 וְנִאּוּמָר לְהַלֵּן "סֻס" מִפְּרַשׁ, שְׁנָאָמָר:
 "בַּיּוֹם הַהוּא, נִאּם",
 אֲפָהָ בָּל סֻס בְּתִמְהֹון וּרְכָבָו בְּשִׁגְעֹן,

וכירה יבד

וְעַל בֵּית יְהוָה אֲפִקָּח אֶת עַיִן,
וְכָל סֹס הָעֵמִים אֲפָה בְּעַזּוֹן".
זֶוּאת תְּהִיה הַמִּגְפָּה אֲשֶׁר יָגַף "י
אֶת כָּל הָעֵמִים אֲשֶׁר צָבָאוּ עַל יִוְשָׁלֶם,
הַמִּקְבָּשׂוּ וְהָוָא עַמְד עַל נְגָלוּ,
וְעַיִן תִּמְקַנֵּה בְּחַרְיָה וְלֹשָׁנוֹ תִּמְקַפֵּבּ פְּנֵיכֶם".
וְכֵן תְּהִיה מִגְפָּת הַסּוֹס הַפְּרָד הַגָּמְל וְהַחֲמוֹר,
וְכָל הַבָּהָמָה אֲשֶׁר יָהִיה בְּמִחְנֹת הַהָמָה בְּמִגְפָּה זוֹאת".
בָּא מִפְּרָשׁ וְלֹמַד עַל הַסּוֹתּוֹם,
מָה מִפְּרָשׁ בְּחַמֵּשׁ מִכּוֹת,
אַךְ סִטּוֹם בְּחַמֵּשׁ מִכּוֹת.

וסריה דיב.

וסריה דיב.

פרק ג שמות טוב

שמות טוב [א] "עַזִּי וּזְכָרֹת יְהָה וְיְהִי לִישֻׁוֹתה,
וְהָאֱלֹהִי אֱנוֹהָג אֱלֹהִי אָבִי וְאַרְמְמָנָהוּ".
עַזִּי, אֵין "עַזִּי" אֶלָּא תֹּרֶה, שָׁגָנָם:
"יְיָ עַזְלָעַמְוּ יִתְהָן", "יִבְרָק אֶת עַמְוּ בְּשָׁלָום".
יְשַׁעַמְלָעַמְשָׁפָט אָהָב, אַתָּה כּוֹנְתָמִישָׁרִים,
מִשְׁפָט וְצְדָקָה בַּיְעָקָב אַתָּה עַשְׁתִּיחַ".

תהלים כתיא

תהלים עצג

דבר אחר:
עַזִּי, אֵין "עַזִּי" אֶלָּא מִלְכּוֹת, שָׁגָנָם:
"יְבָשָׁע יְשָׁמֵחַ מְלָךׁ וּבִשְׁוּעָתָךְ מֵהַיְלָמָד".
"יְעַזְלָמְוּ וּמְעַזְלָמְוּ יְשֻׁועָתָמִישָׁוּ הַוָּא".
"יִוְתְּחַעַל לְמִלְלָבוֹ וּרְם קָרְן מִשְׁיָחוֹ".

תהלים כאב
תהלים כתו
שמות א בוי

דבר אחר:
עַזִּי, אֵין "עַזִּי" אֶלָּא תְּקָפִי, שָׁגָנָם:
"יְעַזְלָמְוּ וּמְעַזְלָמְוּ וּמְנוֹסִי בְּיָמֵן צְרָה".
"יְעַזְלָמְגַי, בּוֹ בְּטִיחַ לְבִי וּנְעוֹרָתִי".

ירמיה טויט
תהלים כתו

זבר אחר:	
"עווי", עוזר ומספק את לכל בא ה <ul style="list-style-type: none">עולם, אבל לביותה.	דברים כו
"זומרת", זמרת את לכל בא ה <ul style="list-style-type: none">עולם, אבל לביותה.	דברים כו
עשי אמרה, אף אני עשיתו אמרה. עשוי אמרה, שנאמר זו "האמירך היום".	דברים כו
אף אני עשיתו אמרה, שנאמר "את י" האmortה היום".	דברים כו
והרי כל אמות ה <ul style="list-style-type: none">עולם אומרים שבחו שלמי שאמר והיה ה<ul style="list-style-type: none">עולם,	ט
אבל שליל נעים לפניו, שנאמר: "ונעים במרות ישאל".	ט
ישראלי אומרים: "שמע ישראלי, יי אליהינו, אחד".	ה
ויהקץ ברוך הוא אומר: "אנכי יי אלהון".	ה
ישראלי אומרים: "יי אחד".	ה
והיה קץ ברוך הוא אומר להם: "ומי בעמך ישראלי, גוי אחד בארץ?".	ה
ישראלי אומרים: "מי במקה באלם יי",	ט
ויהי הקץ צוחת ואומרת: "אשרך ישראלי מי במקה עם נושא בי?".	ט
ישראלי אומרים: מי יי אלהינו בכל קראנו אליו".	ה
ויהי הקץ צוחת ואומרת: "כמי גוי גדול אשר לו אלהים קרבין אליו?".	ה
ישראלי אומרים: "ב תפארת שומו אתה וברצונך תרום קניינו".	ט
ויהי הקץ צוחת ואומרת: "ישראלי אשר בך אה תפאר".	ט
ישראלי אומרים: "קדוש, קדוש, קדוש י" צבאות, מלא כל הארץ בבו".	ט

והקָדֵשׁ בָּרוּךְ הוּא אֹמֵר לְהֶם:
תהלים טג
לְקָדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הַמָּה.
ישָׂרֵאל אֹמְרִים:
תהלים צג
אָדִיר בְּפִרְומָס יְיָ.
תהלים טג
וַהֲקָדֵשׁ בָּרוּךְ הוּא אֹמֵר לְהֶם:
וְאָדִירִי בְּלַחְפָּצִי בָּם.

ט. וַיְהִי לֵי לִשְׁוֹעָה.

ישועה את כל בא העולם, אבל לי ביטור.

דבר אחר:
"וַיְהִי לֵי לִשְׁוֹעָה", היה לי, ויהיה לי,
היה לי, לשעבר,
ויהיה לי, לעתיד לבא.
זה אליו."

רבי אליעזר אומר:
משמעותו אמר, שראת שפחה על הים
מה שלא ראה ישעה ויחזקאל?
שנאמר "וביד הנביאים אדרמה".
ונפתחו השמים ואראה מראות אללים.
מושלו משל, למה הדבר דומה?
למלך בשור ודם שנכנס למדינה,
ועלוי צפירה מקפתה, וגבורין מיבינו ומשמאלו,
וחילוותיו מלפניו ומלאחריו.

ויהי הכל שואlein לומר מי זה המלך?
לפי שהוא בשר ודם כמותן.
אבל בשנגלה הקדש ברוך הוא על הים,
לא צריך אחד מהם לשאל מי זה?
אללא, כיון שראווה, הבירוה,
ופתחו כל פיהם ואמרו:
זה אליו ואנווה, אלהי אבוי, ואורמאנוה!

תהלים טג

תהלים צג

תהלים טג

ט.

תשע ייב

חוкал אא

א. "וְאַנְהָוּ".

רבי יeshme'el אומר:
 וכי אפשר לבשר ודם להונאות לكونו?
 אלא אנה לו במצוות:
 עשה לפניו ללב נאה, סכה נאה,
 עצית נאה, תפלה נאה.

אבא שאול אומר:
 הדרמה לו:
 מה הוא חנון,
 אף אתה, תהי חנון ורוחום!

יב. רבי יוסף אומר:
 גוינו ושבחו שלמי שאמר והוא העולם,
 בפני כל אמות העולם!

רב יוסף בן דרומסקי אומר:
 עשה לפניו בית מקדש נאה.
 ואין נאה אלא בית המקדש, שנאמר:
 "זאת נאה השם".
 "חיה צון קריית מועדנו,
 עיין תרואה ירושלים, גונה שאן".

זהלים עמי
 שעעה לבכ

שר השירים בט

יב. רב עקיבא אומר:
 אמרו גוינו ושבחו שלקdash ברוך הוא
 בפני כל אמות העולם.
 שהרי אמות העולם שואליין לומר:
 "מה דוזק מדור היפה בנסים?"
 מה דוזק מדור, שכן אתם מתים עליין,
 אתם נחריגין עלויין?
 שנאמר:
 "עליך עלמות אהובך", אהובנו עד מות.
 כי עליך הרגנו כל היום, נחשבנו בצאן טבחה.
 הרי אתם נאים, הרי אתם גבורים,
 באו והתערבו אלנו!

שיר השירים אג
 זהלים מהג

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְאַמּוֹת הָעוֹלָם:

מִכֶּרְ�אַתְּ אֶתְּנָא?

נָאֵמֶר לְכֶם מִקְצָת שְׁבָחוֹ:

”דוֹדֵי צָח וְאֲדֹם, רַגְלֵי מִרְבְּבָה.

רָאשֶׁוּ כְּתָם פַּוְקוֹדְתַּי פְּלַתְּלִים שְׁחוֹת בְּעֹירָב.

עַנְיוֹן בְּיוֹנִים עַל אֲפִיקִים.

רַחֲזֹות בְּחֶלְבָּשָׂבּוֹת עַל מְלָאתָר.

לְחַי בְּעַרְוָגָת הַבְּשָׂמָם מְגֻדְלוֹת מְרַקְּחִים,

שְׁפָתוֹתַי שְׁוֹשִׁינִים נְטוּפָתָ מְרוּבָּר.

נְדוּיָי גְּלִילִי וְחַבָּבָמְלָאִים בְּתִרְשִׁישָׁ,

מְעוֹעַשְׁתָּשָׁן מְעַלְּפָתָ סְפִירִים.

שְׁוֹקָיו עַמּוֹדִי שְׁשִׁימְפִּידִים עַל אֲדֹנִי פָּר,

מְרַאְתָּהוּ בְּלֵבְנָן בְּחוֹרָבָרָוִים.

חַבּוֹמְמַתְּקִים וְכָלָו מְחַמְּדִים,

וְהַדוֹּדִי וְהַרְעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם.”

בֵּין שְׁשַׁמְעוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם בְּלַהֲשָׁבָח הָהָה,

אָמְרִים לְהָן לִשְׁרָאֵל:

לְלָכָה עַמְּכָם! שְׁנָאָמָר:

”אֲנָה הַלְּךָ דָּוֹךָ, הַיְפָה בְּנָשִׁים?

אֲנָה פְּנָה דָּוֹךָ, וְנַבְקְשָׁו עַפְּנָן.”

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְאַמּוֹת הָעוֹלָם:

אַיִן לְכֶם חַלְקָבָו, אַלְאָ,

”דוֹדֵי לִי וְאַבְּיִ לִי, הַרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים.”

”אַנְּיִ לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי, הַרְעָה בְּשׁוֹשָׁנִים.”

וְחַכְמִים אָמְרִים:

אַלְעָנוּ עַד שְׁאָבָא עַמוּ לְבֵית מִקְדָּשׁ.

מוֹשָׁלָל בְּשָׁל, לִמְהָה הַדָּבָר דָּוֹמָה?

לִמְלָךְ שְׁהָלָךְ בָּנו לְמִרְנִית הַיּוֹם,

וַיַּצֵּא אַחֲרָיו וְעַמְדָד עַלְיוֹ.

הַלְּךָ לְמִדְנָה אַחֲרָתָה,

וַיַּצֵּא אַחֲרָיו וְעַמְדָד עַלְיוֹ.

שיר השירים ג-ט

שיר השירים ו-ז

שיר השירים ב-ט

שיר השירים ו-ג

טו

ט

יב

יב

בָּקְרִיֶּאֵל

כַּשְׁיוֹרְדוּ לְמִצְרַיִם, יָרְדָה שְׁכִינָה עֲלֵיכֶם, שָׁנָאָמָר:

"אָנָּכִי אָרְדָה עַמְּךָ מִצְרַיִם".

בראשית ט, ג

עַלְוָה, עַלְתָה שְׁכִינָה עֲלֵיכֶם, שָׁנָאָמָר:

בראשית ט, ג

"אָנָּכִי אָעַלְןָגֶם עַלְתָה".

יָרְדוּ לִים, שְׁכִינָה עֲלֵיכֶם, שָׁנָאָמָר:

שמות ז, ט

"יִשְׁפַע מֶלֶךְ הָאֱלֹהִים הַלְלָךְ לִפְנֵי מִחְנָה יִשְׂרָאֵל".

יָאוּ לְפִדְבָּר, שְׁכִינָה עֲלֵיכֶם, שָׁנָאָמָר:

שמות ג, כ

"יִיָּהּ הַלְלָךְ לִפְנֵיכֶם יוֹםָם",

עַד שָׁאַבָּא עַמוֹּלְבֵית מִקְדָשׁו.

וְכֵן הוּא אָוּמָר:

יח.

"בְּמַעַט שְׁעִירְתִּי מֵהֶם,

שיר השירים ג, ג

עַד שְׁמַעְתִּי אֶת שָׁאַבָּהּ נַפְשִׁי,

אֲחַזְתָּנוּ וְלֹא אָרְפָּנוּ,

עַד שְׁהַבָּאָתִי אֶל בֵּית אַמִּי וְאֶל חֶדְרַתִּי".

"אָלִי",

עַפְּנָג בְּמִדְתַּת רְחִמִּים,

וְעַם אֲבוֹתֵינוּ נָג בְּמִדְתַּת הַדִּין.

וְמִין שְׁאַיִן 'אָלִי' אֶלְאָלָם מִדְתַּת רְחִמִּים?

שָׁנָאָמָר:

תהלים כ, ב

"אָלִי, אָלִי לִמְהָ שֻׁבְתָּנִי?",

במדבר י, ג

"אֵלֶּנָּא רְפָא נָא לְהָ!",

תהלים ק, חט

"אֵלֶּי, וַיָּאֹר לְנוּ".

יט.

"אָלָהִי אָבִי, וְאֶרְמְמָנוּהוּ".

אָבִי מֶלֶכה בַת מֶלֶכים,

אֲחוֹבָה בַת אֲחוֹבִים,

קְדוֹשָה בַת קְדוֹשים,

טְהוֹרָה בַת טְהוֹרִים.

מוֹשָׁלוּ מְשָׁלֵל לִמְהָה הַזָּבֵר דָוָמָה?

לְאָדָם שְׁהַלֵּךְ לְקָדְשָׁאָשָׁה.

פְּעֻמִים בּוֹשָׁבָה,

פְּעֻמִים בּוֹשָׁבָם שְׁפָחָתָה,

פְּעֻמִים בּוֹשָׁבָקְרוּבָותָה,

אֲבָל אַנְיָא, אַיִי כָּרָן,

אלֹא מֶלֶכה בַת מֶלֶכִים וְאֶהוּבָה בַת אֲהֻבוּם,
קְדוּשָׁה בַת קְדוּשִׁים וְטַהוּרָה בַת טַהוּרים.
"אֱלֹהֵי אָבִי וְאֶרְמְמָנָהוּ".

רבי שמעון בן אלעזר אומר:

בְּשִׂירָאֵל עֹשֵׁין רְצוֹנוֹ שְׁלָמְקוֹם,

שְׁמוֹ מִתְגַּדֵּל בְּעוֹלָם, שְׁנָאָמָר:

יוֹהָיָה בְּשָׁמְעֵן כָּל מֶלֶכִי הָאָמָרִי אֲשֶׁר בַּעֲבֵר הַי֙רְדֵּן יְמָה,

וְכָל מֶלֶכִי הַבְּנָנָנִי אֲשֶׁר עַל הַיָּם,

אֲתָא אֲשֶׁר הָבִישׁ "אַת מִי הַיְרָדֵן מִפְנֵי בַּיִשְׁרָאֵל עַד עַבְרָם,

וַיַּמַּס לִבְבָם, וְלֹא הִיה בָם עוֹד רוח מִפְנֵי בַּיִשְׁרָאֵל".

ובן אָמָרָה רַחֲבָה לְשָׁוּחָי יְהוֹשֻׁעַ:

"כִּי שָׁמְעַנִּי אֲתָא אֲשֶׁר הָבִישׁ "אַת מִי יִסְׁטוּ מִפְנֵיכֶם,

בְּצָאתְכֶם מִמּוֹצָרִים,

וְאֲשֶׁר עִשְׁתֶּם לְשִׁנִּי מֶלֶכִי הָאָמָרִי אֲשֶׁר בַּעֲבֵר הַיְרָדֵן,

לְסִיחָן וּלְעוֹג, אֲשֶׁר הָחוּמָתָם אֶתָּם.

וְנִשְׁמַעַ, וַיַּמַּס לִבְבָנוּ,

וְלֹא קְמָה עוֹד רוח בַּאֲיוֹשׁ מִפְנֵיכֶם.

כִּי "אֱלֹהֵיכֶם הָוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמִים מִמְּעָל,

וְעַל הָאָרֶץ מִתְחַת".

וּבְכָמָן שָׁאַיָּן עֹשֵׁין רְצוֹנוֹ שְׁלָמְקוֹם.

בְּכָל שְׁמוֹ מִתְחַלֵּל בְּעוֹלָם, שְׁנָאָמָר:

זִיְבֹּזָא אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁם,

וַיְתַלֵּלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי, בְּאָמָר לָהֶם:

עַם "אֱלֹהֵי וּמְאַרְצֵי יִצְאָוּ,

וְאַחֲמָל עַל שֵׁם קָדְשִׁי,

אֲשֶׁר חִלְלָהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁפהּ.

לְכָן אָמָר לְבִתִּי יִשְׂרָאֵל:

כָּה אָמָר אֱלֹהֵי:

לֹא לְמַעֲנָכֶם אַנְיִיעַשָּׂה, בֵּית יִשְׂרָאֵל,

כִּי אָמָר לְשֵׁם קָדְשִׁי,

אֲשֶׁר חִלְלָתֶם בְּגּוֹיִם אֲשֶׁר בָּאתֶם שָׁם.

וְקָדְשַׁתִּי אֶת שְׁמֵי הַגָּדוֹל הַמְּחַלֵּל בְּגּוֹיִם,

אֲשֶׁר חִלְלָתֶם בְּתוֹךְם.

הושע הא

הושע ב-יא

זקיאל ל-כ-כ

וַיֹּדְעֵוּ הָגּוּם בַּי אֲנִי וַיֹּאמֶר אָדָם יי

בַּהֲקָדְשֵׁי בְּכֶם לְעַנְיָהֶם.

א. "אֱלֹהִי אָבִי וְאֶרְומְמָנָהוּ".

לֹא עַל נְסִים שְׁעַשָּׂה עַמְּיִ בְּלִבְרַ,

אוֹפֵר לְפָנָיו דְּבָרִי שְׁבָח וְשִׁירָה,

אֶלְאֶלְאָ עַל נְסִים שְׁעַשָּׂה עַמְּיִ וְעַם אָבוֹתִי,

וְעַשָּׂה עַמְּיִ בְּכֶל דָּוָר וְדָוָר!

"אֱלֹהִי אָבִי וְאֶרְומְמָנָהוּ"

פרק ד' שמות טו-טז

שמות טז [א] "יְיָ אִישׁ מִלְּחָמָה, יְיָ שְׁמוֹ".

רַבִּי יְהוֹהָ אָוֹרָ:

הַבִּי זֶה מִקְרָא עֲשֵׂר בְּמִקְומֹת הַרְבָּה:

מִגֵּיד שְׁגָלָה עַלְيָהֶם הַמִּקְומָם בְּכָל כָּלִי וַיַּן:

נִגְלָה עַלְיָהֶם בְּפֶרֶשׁ, שְׁנָאָרָ:

יְוֹרֵבֶב עַלְיָהֶם וַיַּעֲרֹף נִירָא עַל בְּנֵי רֹוחָ.

נִגְלָה עַלְיָהֶם כְּגֻבּוֹ חַגּוּר חַרְבָּ, שְׁנָאָרָ:

"חַגּוּר חַרְבָּן עַלְיָן, גַּבּוֹר!"

תהלים תאי

תהלים סהה

נִגְלָה עַלְיָהֶם בְּשָׁרוֹן וְכָבוֹעַ בְּגֹבוֹ, שְׁנָאָרָ:

"יְוֹלֵבֶשׁ אֶזְקָה בְּשָׁרוֹן, וְכָבוֹעַ שְׁוֹעהַ בְּרָאָשׁוֹ,

וַיְלֵבֶשׁ בְּגֹדי נִקְםָתָה תְּלֵבֶשׁת וַיְעַט בְּמַעַילְקָנָהָ".

נִגְלָה עַלְיָהֶם בְּקַשְׁתָּ בְּחַצִּים, שְׁנָאָרָ:

"עַרְוִיה תְּעַרְוֵ קַשְׁתָּןָ".

זִיְשָׁלָח חַצִּים".

נִגְלָה עַלְיָהֶם בְּחַנִּיתָ, שְׁנָאָרָ:

"לְנִגְהָה בָּרָק חַנִּיתָ".

זִוְּרוֹק חַנִּיתָ וְסִגּוֹ לְקַרְוָאת רַפִּי,

שְׁעוֹה נָאָר

חַבְקָק גַּט

תְּהִלָּם יָטָה

חַבְקָק גַּיא

תְּהִלָּם לְגַג

אמר לנו פשוי ישעך אני.

נגלת עליהם בצדקה ומגן, שנאמר:

"באבורתו יסך לך, ותחת כנפיו תחסה,

צדקה וסתירה אמתו."

"החוק בגן וצעה".

תהלים צ Adler

תהלים לתב

שומע אמן, שהוא צריך לאחת מפדות הלווי?

תלמיד לומר "י איש מלכמיה, י שמו".

בשמו הוא נלחם,

ואינו צריך לאחת מכל המפדות הלווי.

ה

אם כן, למה צריך הקותוב לפרט כל אחת בפני עצמה?

אלא שם יצטרכו ישראל,

הפקום עוזה להם נסין ומלוחמות גבורון.

אי להם לאומות העולם מה הן שומיען באזיניהם,

שהרי מי שאמר זהה העולם עתיד להלחם בהם.

"י איש מלכמיה, י שמו", למה נאמר?

לפי שנגלה על הים כגבור עוזה מלוחמות, שנאמר:

"י איש מלכמיה".

נגלת בסיני בקון כל רחמים, שנאמר:

ויראו את אלהי ישראל,

ותחת רגליו במעשה לבנת הספיר.

וכשנגאלו, מה הוא אומר?

ובצעם השמים לטהר".

ואומר:

"חויה הוית עד די קריסון רמי, ועתיק יומין יתב,

לבושה בתגלת חור, ושור ורואה בעמר נקא,

ברוסיה שבבין די נור, גלאליה נור דלק.

נהר די נור נגד ונפק מן קרים מהי,

אלף אלף ישמשונה, ורבו ורבון קרים הי יקומוין,

דיניא יתב, וספרוני פתיחו". *

שלא למת פתחון פה לאומות העולם לומר:

שתי רשיות הן, אלא "י איש מלכמיה, י שמו".

שמות כד י

שמות כד י

דנא גטו י

אברהו: הכנף שלו | צעה וסתירה: סדי מון | גבוק: גבורות, צורת הרבות על דרך הארמית | אי-או.

* רואה הייתה, עד אשר כקאות השלבוג, ועתיק ימים ישב, לבשו כשלג לבן, ושור ראשו בעמר נקי, בקאשו شبכים של אש גלגוליו אש בוערת. נחר שאל אש נחשך וויצא מלפניו, אלף אלפיים ישרתו והובאו רכבות לפניו עםם, המשפט ישב וספרים נפתחו.

הוא בסיני, הוא על הים,
הוא לשערו, הוא לעתיד לבא,
הוא בעולם הזה, הוא לעולם הבא, שנאמר:
"ראו עתה כי אני אמי הוּא, ואני אלתים עמי",
אני אמת ואתייה, מחותמי ואני אראפה, ואני מידי מציל,
ייעד וקנעה אני הוּא, ועוד שיכה אני אסבל,
אני עשיתני ואני אישא, ואני אסבל ואמלט.
"כח אמר", מלך ישראל וגאל, "צבאות:
אני ראשון ואני אחרון".

"מי פועל ועשה? קרא הדות בראש,
אני י' ראשן, ואחת אחרים אמי הוּא".

יש גיבור במדינה, ועליו כל קלין,
אבל אין לו כח ולא גבורה, ולא תכיסים ולא מלחה.
אבל הפוך אין בן, אלא
לו כח וגבורה ותכיסים ומלחה, שנאמר:
"כי לוי המלחמה, ונתן אתכם בידנו".

לוד, ברון י' צורי
המלך ידי לך, אצעותי למלחמה.

יש גיבור במדינה, וכח עלוי,
בן ארבעים שנה לא דומה לבן ששים,
ולא בן ששים דומה לבן שבעין,
אבל כל שהוא חולך, כחו מתחמעט,
אבל מי שאמר והיה העולם אין בן, אלא
"כ' אמי" לא שנית".

דברים לבט

ישעה מגד

ישעה מרד

ישעה מגד

שמעאל אמר

תהלים קמה,

מלאיגה

יש גיבור במדינה,
שמשקנאה וגבורה לובשתה,
אפיו אבוי ואפוי ואפלן קוביי, אין מיחסו,
אבל הכל מכה והולך בלחמה.
אבל מי שאמר והיה העולם אין בן, אלא

"יְאִישׁ מַלְחָמָה", "יְשָׁמוּ".
 "יְאִישׁ מַלְחָמָה", שֶׁהוּא נָלַח בְּמִצְרַיִם,
 "יְשָׁמוּ", שֶׁהוּא מַרְחֵם עַל כָּל בְּרִיאֹתָיו, שנאמר:
 "יְיִי יְאַל רְחוּם וְחַנּוּן, אֲרֻךְ אֲפִים וּבָחֵסֶד וְאֶמֶת".

שמות לה

[ג] יש גָּבוֹר שֶׁמֶשֶׁחַחַז יוֹצֵא מִידָּו,
 אַיִן יִכְלֶל לְהַחְיוֹר, שְׁכַבְרַיְצָא מִידָּו,
 אַבְלָל מִי שָׁאמֵר וְהִיא הָעוֹלָם אַיִן כָּן,
 אַלְאָל כְּשָׁאָן יִשְׂרָאֵל עֹשֵׁין רָצָנוֹ,
 בְּבִיכָּל גּוֹרָה יוֹצֵא מַלְפָנֵיו, שנאמר:
 "אָמֵן שְׁנוּתִי בָּרוּךְ חָרְבִּי".

דברים לב, מא

עָשָׂו תְּשׁוּבָה, מִיד הוּא מַחְיוֹרָה, שנאמר:
 "וְתָאַתָּה בְּמִשְׁפָט יְדִי".

דברים לב, מא

או שׁוֹמֵעַ אָנָי, שֶׁהוּא מַחְיוֹרָה רִיקָּס!
 תָּלִמּוֹד לְוֹמֵר "אֲשֵׁב נְקָם לְצָרוּי".
 וְעַל מֵי הוּא מַחְיוֹרָה? עַל אֲמֹת הָעוֹלָם, שנאמר:
 "וְלִמְשְׁנָאָא אֲשָׁלָם".

דברים לב, מא

[ה] מלְךָ בָּשָׂר וְדָם יוֹצֵא לְמַלְחָמָה,
 וּמִרְדִּינּוֹת קָרוּבֹת אֲצָלוֹ בָּאוֹת וּשׁוֹאָלוֹת צְרִיכֵיהַן מַלְפָנֵיו,
 וְהַן אֲוֹמְרִים לְהָן:
 עֻוֹר הָוּא, לְפַלְחָמָה הוּא יוֹצֵא!
 לְבִשְׁיַנְחָה בְּמַלְחָמָה וִישָׁוב,
 בֵּין אַתָּם וּשׁוֹאָלָי צְרִיכֵיכֶם מַלְפָנֵיו.
 אַבְלָל מִי שָׁאמֵר וְהִיא הָעוֹלָם אַיִן כָּן, אַלְאָל
 "יְאִישׁ מַלְחָמָה", שֶׁהוּא נָלַח בְּמִצְרַיִם,
 "יְשָׁמוּ", שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ צַעַקְתָּה כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם, שנאמר:
 "שְׁמַע תְּפִלָּה, עֲדַיְךָ כָּל בָּשָׂר יְבָאָו".

תהלים סה, ג

[ו] מלְךָ בָּשָׂר וְדָם עֹזֶב בְּמַלְחָמָה,
 אַיִן יִכְלֶל לְזָוֵן וְלֹא לְסַפֵּק אֲוֹפְסּוֹנִיות לְכָל חִילּוֹתָיו.
 אַבְלָל מִי שָׁאמֵר וְהִיא הָעוֹלָם אַיִן כָּן, אַלְאָל
 "יְאִישׁ מַלְחָמָה", שֶׁהוּא נָלַח בְּמִצְרַיִם,
 "יְשָׁמוּ", שֶׁהוּא זָן וּמִפְרָנִים לְכָל בְּרִיאֹתָיו, שנאמר:
 "לִגְזוּ יְם סֻוּף לְגַזּוּרִים, כִּי לְעוֹלָם חָסֹדוֹ".

תהלים קליג-טו

וְהַעֲבֵר יִשְׂרָאֵל בַּתּוֹכוֹ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד
וְגַעַר פְּרֻעָה וְחִילוֹ בַּים סָופִי, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד.

וְאָמַרְתָּ:
"נִתְן לְחֵם לְכָל בָּשָׂר, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד".

תהלים קל,כח

[יב] "יְיָ אֱלֹהִים מִלְחָמָה".

אָפַרְתָּר לְוִימָר בָּנָ?

וְהַלְאָכָבָר נִאָמָר:

"גָּלוֹא אֶת הַשָּׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מֶלֶךְ, נָאָם יְיָ".

ירמה כ,כד

וְכַתּוֹב:

"זָקְרָא זֶה אֶלְךָ וְאָמָרָ:

קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ יְיָ אֱבָאוֹת, מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ".

ישעיה ו,ג

וְאָמַרְתָּ:

"זָהָהָנָה בְּבֹודֵא אֱלֹהִים, יִשְׂרָאֵל בָּא מַדְרָךְ הַקָּדִים,

וְקוֹלָה בְּקוֹל מִים וּבִים, וְהָאָרֶץ הָאָרֶץ מִכְבָּדוֹ".

וְמַה תָּלִמְדֵד לְוִימָר "יְיָ אֱלֹהִים מִלְחָמָה"?

יחזקאל מג,ב

מִפְנֵי חַבְתָּכֶם וּמִפְנֵי קָדוֹשָׁתְכֶם אַקְדָּשׁ שְׁמֵיכֶם,

וּבָנָה הוּא אָוֹמָר:

"כִּי אַל אָנֹכִי וְלֹא אִישׁ, בְּקָרְבָּנָה קָדוֹשׁ",

הרשע י,ט

אַקְדָּשׁ שְׁמֵיכֶם.

[יג] "יְיָ שָׁמוֹ". בְּשָׁמוֹ הוּא גָּלָחָם,

אֲנִי צָרֵךְ לְאַחַת מִכֶּל מְדוֹת אַלְגָּוָן.

[יג]

וּבָנָדָד אָוֹמָר:

"אַתָּה בָּא אֱלֹהִים בְּחַרְבָּה וּבְחַנִּית וּבְכִידָן,

וְאָנֹכִי בָּא אַלְגָּוָן בְּשָׁם יְיָ אֱבָאוֹת".

שמואל א,יז,ה

וְאָמַרְתָּ:

"אֱלֹהִים בְּרוּכָב וְאֱלֹהִים בְּסָסִים,

וְאָנַחַנוּ בְּשָׁם יְאֱלֹהִינוּ נִזְבֵּרִים.

תהלים כה,ג

הָמָה בְּרוּעָו וְגַפְלוּוּ, וְאָנַחַנוּ קַמְנוּ וְנַתְעֹזֶר.

"וְהַזְּשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קָרְאָנוּ".

תהלים כה,ה

וּבָנָא אָסָא אָוֹמָר:

"זָקְרָא אָסָא אֶל יְאֱלֹהִים, וְאָמָרָ:

"יְיָ אֵין עַמְקָה לְעֹז בֵּין רַב לְאֵין כַּהֲן".

דברי הימים ב, י,ה

עֲזֹרָנו ייְאֱלֹהֵינוּ, בַּיְלֹק נִשְׁעָנוּ
וּבְשָׁמֶן בָּאָנוּ עַל הַהֲמֹן הַזֶּה!
ייְאֱלֹהֵינוּ, אָתָה אֶל יָצֹר עַפְנָנוּ!

שנות ט' ג' [ט] "מִרְכָּבָת פְּרֻעָה וְחִילּוּ יְרָה בַּיִם,
וּמִבָּחר שְׁלֹשִׁי טְבָעוּ בַּיִם סְוִיף".

"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה וְחִילּוּ יְרָה בַּיִם",
בָּמְדָה שָׂאָרָם מָזְדָּר, בָּה מָזְדָּרִין לוּ.

הִנּוּ אָמָרוּ:

"כַּי יְאָשֵׁר אָשָׁם עַבְדָּלָן?"

וְאַף אָתָה, בָּאָתוֹתָה מְדָה מְדָרָת לָהֶם, לְכָן נָאָמָר:
"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה וְחִילּוּ יְרָה בַּיִם".

כְּתוּב אַחֲר אָוֹמֵר "יְרָה".

וְכְתוּב אַחֲר אָוֹמֵר "צְמָה".

בְּזִיד יַתְקִימָנוּ שְׁנִי פְּסָקוִים הַלְלוּאִים
"יְרָה", שְׁהָן יוֹרְדִין לְתַהֲוָם,
"צְמָה", שְׁהָן עַולְן לְפָרוּם.

שנות ה' ג'

שנות ט' ג'

דָּבָר אַחֲר:

"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה",

בָּמְדָה שְׁמְדוֹרָג, בָּה מְדָרָת לָהֶם.

הִנּוּ אָמָרוּ:

"כָּל הַבָּנָן חִילּוּה, הַיָּאָרָה תְּשִׁלְיכָהוּ".

וְאַף אָתָה, בָּאָתוֹתָה מְדָה מְדָרָת לָהֶם, שָׁנָאָמָר:

"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה וְחִילּוּ יְרָה בַּיִם".

שנות ט' ג'

שנות א' כב

דָּבָר אַחֲר:

"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה",

בָּמְדָה שְׁמְדוֹרָג, בָּה מְדָרָת לָהֶם.

הִנּוּ אָמָרוּ:

"יַקְחֵשׁ מְאוֹת רְכָב בָּחוֹר".

וְאַף אָתָה, בָּאָתוֹתָה הַמְּדָה מְדָרָת לָהֶם.

לְכָן נָאָמָר:

"מִרְכָּבָת פְּרֻעָה וְחִילּוּ יְרָה בַּיִם, וּמִבָּחר שְׁלֹשִׁי".

בָּמְדָה שְׁמְדוֹרָג, בָּה מְדָרָת לָהֶם.

הִנּוּ אָמָרוּ:

"וְשָׁלַשִּׁים עַל כָּלֹו".

שנות ט' ג'

שנות ד' ג'

שנות ד' ג'

שנות ד' ג'

ואָרֶךְ אַתָּה, בָּאוֹתָה הַמְּדֻחָה מִרְדַּת לְהָם:
וּמִבְּחָר שֶׁלְשִׁי טַבְעָו בִּים סָוֶף".

[ג] "טַבְעָו בִּים סָוֶף".

בָּאוֹתָה שְׁמֹרוֹדָג, בָּה מִרְדַּת לְהָם.

"זַיְמְרוּ אֶת חֵיָהֶם עֲבָדָה קָשָׁה בְּחִמּוֹר",

ואָרֶךְ אַתָּה, בָּאוֹתָה הַמְּדֻחָה מִרְדַּת לְהָם,

ואָרֶךְ אַתָּה עֲשִׂית לְהָם הַפִּים בְּשִׁיטָן,

וְהִי מִשְׁתַּקְעַנִּי בָּהֶם. לְכָךְ נֹאָמֵר:

"טַבְעָו בִּים סָוֶף".

וְאֵין טַבְיעָה אֶלְאָ טִיט, שָׁנָאָמֵר:

"טַבְעָתִי בֵּין מַצְלָה",

"זַיְתְּבָעַ יְרָמֵיחוּ בְּשִׁיטָן".

לְכָךְ נֹאָמֵר "טַבְעָו בִּים סָוֶף".

שְׁמוֹת אַיִד

תְּהִלָּם סָמֶג

יְרָמֵיה לְתָנוֹ

פָּרָשָׁה ה שְׁמוֹת טוּ-וָה

[א] "[תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ יְרָדוּ בְּמִצְוָלָת בָּמוֹ אַבָּן]."

שְׁמוֹת טוּ-וָה

"תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ, וְכִי תְּהִמּוֹת יִשׁ שָׁם?

וְהַלְאָ עֲשִׂינָת הִיא?

וּמָה תָּלִימֹד לְוֹמֵר "תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ"?

אֶלְאָ מַלְפֵד שְׁעָלָו תְּהִמּוֹת הָעֶלְיוֹן וְתְּהִמּוֹת הַתְּחִתּוֹן,

וְהִי הַפִּים גַּלְחָמִים בָּהֶם בְּכָל מִינִי פְּרָעָנִיות.

לְכָךְ נֹאָמֵר "תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ".

[ב] רְבָר אַחֲרָ:

"תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ, וְכִי תְּהִמּוֹת יִשׁ שָׁם?

וְהַלְאָ עֲשִׂינָת הִיא?

וּמָה תָּלִימֹד לְוֹמֵר "תְּהִמּוֹת יְכִסְּיוֹמֹ"?

אֶלְאָ מַלְפֵד שְׁעָלָה תְּהִמּוֹת הַתְּחִתּוֹן עַל תְּהִמּוֹת הָעֶלְיוֹן,

מה תלמוד לומר "ירדו במצולות"?
 אללא מלמד שנפרץ הים הגדול לתוכו,
 והיו הימים נלחמים בהם בכל מיני פרענות.
 לכן נאמר "ירדו במצולות כמו אבן".

[ג] בפניהם שפידוג באה מרדת להם:
 הן אמרו "וראיתן על האבנים",
 ואף אתה עשית להם הימים כאבנים,
 והיו הימים מכין אותן על מקום האבנים,
 לכן נאמר "כמו אבן".

שמות אטנו

[ג]

דבר אחר:
 "כמו אבן".
 היא היתה מכה ביןויות:
 הרשעים שבנון היו מטרפין בקש,
 הבינוונים באבן
 הפוקחים שבנון צלו בעופרת במים אדים.

שמות טוי

[ג]

דבר אחר:
 "כמו אבן", מפני מה?
 על שהקשו לבן כמו אבן.
 אבל אתה, חסידך וטובך ורחמן הרבה,
 ובמניך שהיא פשוטה לכל באי העולם, שנאמר:
 "ימינך יאנדרי בכח, ימיןך תרעוץ אויב",
 שני פעמים.
 כי ימיןך ורועך ואור פניך כי רציתם.

תהלים מר

[ג]

וכתוב:
 "בי נשבעתי, יצא מפי צדקה, דבר ולא ישוב".

ישעה מהכג

[ח] [ימינך יאנדרי בכח, ימיןך תרעוץ אויב].

שמות טוי

"יאנדרי בכח".

נאה אתה ואורי בכח,
 שנתת אורה לדור המבול לעשות תשובה,
 ולא עשו, שנאמר:

בראשית וג

"זֶיָּאמֵר יְהוָה רוחִ בָּאָדָם",
ולא גָּמָרָת לְהַمְּכָלָה, עַד שְׁהַשְׁלִימָנוּ רְשָׁעָן לִפְנֵינוּ.

[ט]

ובן אֹתֶת מָזִיאָה בְּאָנָשֵׁי הַמְּגֹדָל,
שְׁנַתְּתָת לְהַמְּכָלָה אַרְבָּה לְעֲשֹׂות תְּשׁוּבָה,

בראשית יט

ולא עָשָׂו, שְׁנָאָמָר:

"זֶיָּאמֵר יְהוָה עַם אֶחָד וְשֶׁפֶה אֶחָת לְכָלָם",
זהה חֲלָם לְעֲשֹׂות,

דברים ייב

וְעַתָּה, לֹא יִבְצַר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמֹן לְעֲשֹׂות.

ואין עַתָּה אֶלְאָ תְּשׁוּבָה, שְׁנָאָמָר:

"זֶעֱתָה יִשְׂרָאֵל, מָה 'אֱלֹהֵיךְ שְׁאֵל מַעֲמֹךְ?'

ולא גָּמָרָת עַלְيָהֶם כָּלָה, עַד שְׁהַשְׁלִימָנוּ רְשָׁעָן לִפְנֵינוּ.

[ט]

ובן אֹתֶת מָזִיאָה בְּאָנָשֵׁי סְדוּם,

שְׁנַתְּתָת לְהַן אַרְבָּה לְעֲשֹׂות תְּשׁוּבָה,

ולא עָשָׂו, שְׁנָאָמָר:

"זֶיָּאמֵר יְהוָה סְדוּם וְעַמְרָה כִּי רְבָה,

וְחַטָּאתֶם כִּי כְּבָדָה מְאֹד.

בראשית יט-כ

אַרְדָּה נָא וְאַרְאָה, הַכְּעֻקָּתָה הַבָּאָה אֶלְיָעָשׂ כָּלָה?

וְאָס לֹא, אֲדֹעַת!

מה נְאָמֵר שָׁם?

"זֶיָּה הַמְּטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמְרָה

גְּפֹרִית וְאַשׁ מֵאָתָה 'מִן הַשָּׁמַיִם'."

אם עָשָׂו תְּשׁוּבָה, הַרְיָ מְטָר,

ואם לֹאוּ, הַרְיָ גְּפֹרִית וְאַשׁ.

ולא גָּמָרָת עַלְיָהֶם כָּלָה, עַד שְׁהַשְׁלִימָנוּ רְשָׁעָן לִפְנֵינוּ.

בראשית יט-כ

[ט] עַשְׂרֵה מִפְוֹת הַבָּאָת עַל הַמְּצֹרִים בְּמַעַרִים,

ולא גָּמָרָת עַלְיָהֶם כָּלָה, עַד שְׁהַשְׁלִימָנוּ רְשָׁעָן.

[ט]

דָּבָר אֶחָר:

"יְמִינָךְ" נְאָדָרִי בְּכָזֶן.

כְּשִׁישָׁרָאֵל עֹשֶׂין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוּם,

הַן עוֹשֶׂין שְׁמָאֵל יְמִינָן, שְׁנָאָמָר:

"יְמִינָךְ", "יְמִינָךְ", "שְׁנִי פְּעָמִים.

וְכַשְׁאַיִן יִשְׁרָאֵל עֹשֶׂין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוּם,

כְּבִיכָּל הַן עוֹשֶׂין יְמִינָן שְׁמָאֵל, שְׁנָאָמָר:

"הַשִּׁיב אֶחָר יְמִינָנוּ".

אייה בג

[ג] בְּשִׁירָאֵל עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
אֵין שָׂהָר לִפְנֵיו, שְׁנָאָמוֹר:
”הַפָּה לֹא נָעוֹם וְלֹא יִשְׁן שָׁוֹר יִשְׁרָאֵל,”
וְכֵשָׁאַיִן עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
בְּבָכֶל שָׂהָר לִפְנֵיו, שְׁנָאָמוֹר:
”וַיַּקְרַב יִשְׁעָן אֶדְרַי בְּגֻבּוֹ מִתְּרוֹן מִין.”

תהלים קכאד
תהלים עחפה

[ד] בְּשִׁירָאֵל עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
אֵין חַמָּה לִפְנֵיו, שְׁנָאָמוֹר:
”חַמָּה אֵין לָ.”
וְכֵשָׁאַיִן עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
חַמָּה לִפְנֵיו, שְׁנָאָמוֹר:
”וַתֵּרֶה אָף ”בְּכֶם.”

שעה כה
דברים נז

[ט] בְּשִׁירָאֵל עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
הָוָא לִיהְתָּם לְהָם, שְׁנָאָמוֹר:
”יְיִהְתָּם לְכֶם.”
וְכֵשָׁאַיִן עֲזֹזִין רְצֹנוֹ שְׁלָמָקּוֹם,
הָוָא לִיהְתָּם בָּם, שְׁנָאָמוֹר:
”וַיַּחַפֵּךְ לְהָם לְאוֹיב, הָוָא נִלְחַם בָּם.”
וְלֹא עוֹד, אֶלְאָ שְׁעוֹשִׁין וְחַמְּן אֲכוֹר, שְׁנָאָמוֹר:
”הָיָה אֶדְרַי בְּאוֹיב, בְּלֹעַ יִשְׁרָאֵל,
בְּלֹעַ כָּל אֶרְמָנוֹתֶיהָ, שְׁחַת מִבְּצָרֶי,
וַיַּבְּבַת יְהֹוָה תְּאֵנָה וְאֲנָה.”

שעת דיד
שעה סגי
איכה בה

[ט'] ”תְּרֵיעַ אֹוִיב.”
רְעֵעַת אֹוִיב אִינוֹ אָוָרְכָן,
אֶלְאָ ”תְּרֵיעַ אֹוִיב,” לְעַתְּד לְבָא, שְׁנָאָמוֹר:
”בּוּעַם תִּצְעַד אָרֶץ, בָּאָרֶף תְּדוֹשָׁ גּוֹים.”

חבקוק גיב

[ט"] ”תְּרֵיעַ אֹוִיב,”
זֹה פְּרֻעָה, שְׁנָאָמוֹר:
”אָמָר אֹוִיב: אָוֹדֶף אַשְׁיגָג,
אֲחַלֵּק שְׁלֵל, תִּמְלָאָמוֹ נְפָשִׁי,
אֲרִיק תְּרֵבִי, תּוֹרִישָׁמוֹ יְדִי.”

שעת טוֹט

[ח] דבר אחר:

זה עשו, שנאמר:

"יְעַנֵּן אֶמְרָה הָאוֹיֵב עֲלֵיכֶם הַאֲתָה,
וּבָמוֹת עַוְלָם לִמְוֹרֶשֶׁה הִתְהַלֵּן".

זיהקאל לוב

פרק ו שמות טו-ח

[א] "וּבָרְבָּ גָּאוֹנָה תְּהֻרָּס קָמִין,
תְּשִׁלְחָתְךָ תְּרֻגָּנָה יַאֲכְלָמוּ בְּקַשׁ".

שניות טו
הropyit להתגאות נגד מי שקמו נגדך,
ומי הם שקמו נגדך?
הם שקמו נגד ביןך.

[ב] "תְּהֻרָּס קָמִין".

"תְּהֻרָּס קָמִינוּ אֵין בְּתוֹב בָּן, אֶלָּא "תְּהֻרָּס קָמִין".
מָגִיד הַכְּתוּב שֶׁבְּלִי מַי שַׁהוּא קָם בְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל,
בְּאֶלְוֹ קָם בְּנֶגֶד מַי שָׁאָמֵר וְהִיא הָעוֹלָם.
וְכֵן הוּא אֹוֹמֵר:

"אֶל תְּשִׁבַּח כָּל צָרוּיךְ, שָׂאוֹן קָמִיךְ עַלְהַתְּמִיד".
"בַּי הַפָּה אַיְבָּק", "בַּי הַפָּה אַיְבָּק יְאַבְּדוּ,
יַתְּפַרְדוּ בְּלִ פְּעָלִי, אָנוֹן".
"בַּי הַפָּה אַיְבָּק יְהִמְיוֹן, וּמְשַׁנְּאָקִין נְשָׂאוֹ רָאשׁ".
מִפְנֵי מָה?

"עַל עַמְּךָ יִעֲרִימָו סָוד, וַיִּתְּعִצּוּ עַל צְפּוֹנִים".
"הַלּוּא מְשַׁנְּאִין" אֲשֶׁר, וּבְתְּקוּמִין אֲוֹתְקּוּטָטָן.
וְכֵן הוּא אֹוֹמֵר:
"תְּכִלִּית שְׁנָאָתִים לְאוֹיְבִים הִי לִי".
וְכֵן הוּא אֹוֹמֵר:
"בַּי הַנְּגָעַ בְּכֶם נִגְעַ בְּבַתְּ עַיְנוֹ".

תהלים עד.כג
תהלים צבוי

תהלים פג

תהלים פג
תהלים קלט.כא

תהלים קלט.כב

וריה ביב

[ג] רבי יהודה אומר:

"בבבבת עון" איןנו אומר, אלא "ביבבת עינו",
כפי כל בפי מעלה הכתוב מרובה, אלא שכנה הכתוב.

[ה] וכל מי שעוזר את ישראל,

יכללו עוזר למי שאמר והיה העולם, שנאמר:

"אווז מרוון, אמר מלאן" יי' אווז אزو שביבה!

כי לא בא לעות, ולעתות "גבורים".

הריבית להתגאות בגנדי מי שקס לגדן,

ומי הם שקסו לגדן?

מי שקסו בגנדי יגידין.

ומה טיבן?

"זיהי בימי אמרפל מלך שנער, אריין מלך אלסר,

קרולעמו מלך עילם, ותדרעל מלך גוים".

"יזחק עליים לילה הוא ועדריו ווכם".

"מי העיר ממורח צדק, קראאהו לוגלו".

מהו אומר?

"ירדפם יבورو שלום, אווח ברגלו לא יבוא".

ובן הוא אומר:

"זאם לארנן".

שב לימני עד אשית איביך הדם ליגלן.

משה עון ישלח "מציאון ורדה בקבר איביך".

עמנך נרבת ביום חילך.

בהדרוי קדש מרחם משר לון טל ילודתך.

נסבע "ולא ינחים: אתה כהן לעולם".

על דברתי מלבי צדק!

מהו אומר?

"אדרץ על ימינך, מתח ביום אפו מלכים".

הריבית להתגאות בגנדי מי שקסו בגנדי.

ומי הם שקסו בגנדי?

מי שקסו בגנדי בין.

פרעה וחילו, שאמר:

"ויקח שיש מאות רכב בחור,

וכל רכב מצרים, ושלשם על כלו".

שופטים הגב

בראשית י, א

בראשית י, טו

ישעה מאב

תשעה מאג

תהלים קי-א

תהלים קיה

שמות יד

מהו אומר?

שםות טור

ימבחר שלשיו טבעו ביום סוף.

סיסרא ובל רכבו, שנאמר:

שופטים ד.ג

וְיוֹנָק סִירָא אֶת בֵּל רַכְבּוֹ, תְּשׁׁׁע מֵאוֹת רַכְבּ בָּרוֹל,
אֶת בֵּל הָעַם אֲשֶׁר אָטוּ,
מְהֻרְשָׁת הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישׁוֹן.

מהו אומר?

אופניהם ב-

הניכר בלב איזהו יושם?

מה אומר?

וישלח "מלך ויחד כל גבור חיל".

הנפקה והפצה: א. לוי

[ג] נביך נאר וכל המונו. שנאמר:

卷之三

“זאת אמרת לבבך, השם יאעלה.”
אמר נבוכדנצר:

“אֲעָשָׂה לִי עֵב קַטְנָה וְאֶדְרֹו בְּתוֹכָה, שְׁפָאָמָר: אֲעָלָה עַל בְּמִתְּחִי עֵב, אֶדְרָה לְעַלְיוֹן.”

אָמַר לוֹ הַקּוֹרֵשׁ בְּזַן הַוָּא:

LAWRENCE

על היכל מלכיותה כי בבל מהלך הוות.

נָוֶה מִלְבָא נַאֲמָן

הַלְּאָתָה כִּי־אָמֵן

“... אָנָה בְּנִיתָה לְבֵית מֶלֶךְ בַּתְּקֻחַ חֲסִינִי וְלִיקָר הַדָּרִי? ...”

עוד מלְתָא בַּפִּם מֶלֶכָא.

כל מַן שְׁמֵיא נַפְלֵל לֹךְ אַמְרוּ:

נְבוֹכְדָנָצָר מֶלֶכָא! מֶלֶכְוֹתָא עֲזַת מַנָּךְ.

בָּה שְׁעַתָּא מֶלֶתָא סְפָת עַל נְבוֹכְדָנָצָר,

וּמַן אָנְשָׂא טְרִיד, וּעֲשָׂבָא בְּתוּרֵין יַאֲכֵל,

וּמַטֵּל שְׁמֵיא גַּשְׁמָה יַעֲטְבָעַ,

עַד דֵי שְׁעָרָה בְּנָשְׂרֵין רְבָה, וְטְפָרוּהַי בְּצָפְרֵין". *

מהו אומר?

"כָּלָא מַטָּא עַל נְבוֹכְדָנָצָר מֶלֶכָא". **

דנא לא-ה-ה

דנא לא-ה-ה [ט]

"בְּלִשְׁאָצָר מֶלֶכָא עָבֵד לְחַם וּבְלִירְבָּנוּהָ אַלְפָ,

וּלְקַבֵּל אַלְפָא חַמְרָא שְׁתָה.

בָּאָדוֹן הִתְיִוּ מַאֲנִי דְּהָבָא

דִי הַגְּפָקָו מַן הַיכְלָא דִי בֵּית אֱלֹהָא דִי בֵּירוּשָׁלָם,

וְאַשְׁתִּיו בְּהֻוּן מֶלֶכָא וּרְבָּנוּהָ, שְׁגַלְתָּה וְלִחְנָתָה.

אַשְׁתִּיו חַמְרָא וּשְׁבָחוּ לְאֱלֹהָי דְּהָבָא וּכְסָפָא,

נְחַשָּׁא פְּרִילָא אַעֲאָ וְאַבְּנָא.

בָּה שְׁעַתָּה נַפְקָה אַצְבָּעַן דִי יַד אַנְשָׁ,

וְכִתְבָּן לְקַבֵּל נְבָרְשָׁתָא

עַל גִּירָא דִי כְּתָל הַיכְלָא דִי מֶלֶכָא,

וּמֶלֶכָא תָּוה פָס יַדָּא דִי כְּתָבָה.

אָדוֹן מֶלֶכָא יוֹהֵי שְׁנוֹהָי, וּרְעֵנָהָי בְּהַלְלָנָה,

וּקְטוּרִי חַרְצָה מְשֻׁתְּרֵין, וְאַרְכְּבָתָה דָא לְדָא נַקְשָׁן". ***

* לפופ חדים שניים עשר, על היכל הפלכות של בבל מתקין היה. עונה המלך ואומר: הָלָא אָתָה הָא בְּבֵל הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר אָנָי בְּנִיתָה לְבֵית מֶלֶכָת, בְּזַקְחָן וּלְכָבֹוד הַדָּרָה. עוד הזכיר בפי הפלך, קול מן השמיים נפל לן אומרים, נְבוֹכְדָנָצָר הַמֶּלֶךְ הַמְּלֹوت עָבָרָה מִפְּנֵן, גַּם הָאָדָם אָתוּן מְגַרְשִׁים, וְעַמְתִּית הַשְּׁדָה מְשַׁקְנָה, הַעֲשָׂב בְּשָׂרוֹת אָתוּן אַכְלָג, וְשְׁבָעוֹת בְּנִים יַעֲבֹרְוּ עָלָיךְ, עד אֲשֶׁר תַּדְעַ שְׁמוֹשֵׁל הַעֲלִיוֹן בְּמִלּוֹת הָאָדָם, וְלֹמְדָיו שִׁירָצָא יִתְנַבֵּה בָּה בְּשָׁעָה, הַקָּרֵר כָּלָה עַל נְבוֹכְדָנָצָר, וְמַן הָאָדָם נַעֲשֵׂה, והַעֲשָׂב בְּשָׂרוֹת אַכְלָג, וּמַטֵּל הַשְּׁמִינִים גּוֹפָו יַרְטָב, עד שְׁשִׁים בְּשָׂרוֹת נַעֲלֵל וְצִרְעֵוּ בְּצָפְרִים. (דנא לא-ה-ה)

** הַכְּל הַגְּזִיע עַל נְבוֹכְדָנָצָר הַמֶּלֶךְ. (דנא לא-ה)

*** בְּלִשְׁאָצָר הַמֶּלֶךְ עָשָׂה מִשְׁתָּה גְּדוֹלָה דְּהָוָלִי אַלְפָ, וְלִעְמָת הַאֲלָל הַיּוֹן שׂוֹתָה. בְּלִשְׁאָצָר אמר בְּצֹו הַיּוֹן לְהַבְּיאָ אָתָכְל הַזְּהָובָה וְהַכְּסָף, שְׁהַזְּאוּא נְבוֹכְדָנָצָר אָכְיוּ מִן הַהִיכְל אֲשֶׁר בֵּירוּשָׁלָם, וַיְשַׁתְּחַווּ בָּהּ הַמֶּלֶךְ גְּדוֹלָיו, נַשְׁוֹר וּפְלִיגְשָׁיו. אֲוֹתֵבְיאָכְל הַזְּהָובָה, שְׁהַזְּאוּא מִן הַהִיכְל שְׁלִבְתָּא הַאֲל אֲשֶׁר בֵּירוּשָׁלָם, וַיְשַׁתְּחַווּ בָּהּ הַמֶּלֶךְ גְּדוֹלָיו, נַשְׁוֹר וּפְלִיגְשָׁיו. שְׁהַזְּאוּא מִן הַיּוֹן, וַיְשַׁבְּחוּ אָתָאָל הַזְּהָובָה וְהַכְּסָף, תְּחַשְׁתָּה, הַבְּרָל הַעַז וְהַאֲקָן, בָּה בְּשָׁעָה, יֵצָא אֲזְבָּעוֹת שְׁלִיד אִישׁ וּכְתֻבָּות מִלְּהֻמָּרָה עַל הַסְּדָה שְׁלִבְתָּא הַמֶּלֶךְ, וְהַמֶּלֶךְ הוּא הַפָּס הַד שְׁפָוֹתָבָא אֶת הַמֶּלֶךְ מִזְאָהוּ הַשְׁתָּעָה, וּמוֹחַבְתָּוִי יְהִוָּהָג, וּקְשָׁרִי חַלְצָיו מִשְׁתְּרָרִים, וּבְרָכוּ וּלוּ נַקְשָׁות (דנא לא-ה)

וְעַלְיוֹ הָזָא אָזֶם:

חבקוק בטן

"הִי מִשְׁקָה רְעוּיו, מִסְפֵּחַ חֲמַתְךָ וְאֶרֶשְׁכְךָ".

חבקוק בטן

"שְׁבֻעַת קָלוֹן מְכֹבֵד".

ואומר:

"בְּהָבְלִילְיאָ קָטִיל בְּלֹא שָׁצָר מַלְכָא כְּשָׂדָאָה".*

דינאל הל

[ג] "תְּהִרְסָ קְמִינָה".

תהלים נתן

"הִרְسָתָ קְמִינָה" אַינוֹ אָזֶם כֵּן.

תהלים כתה

אַלְאָ "תְּהִרְסָ קְמִינָה", לְעֵתיד לְבָא, שְׁנָאָמָר:

"אֱלֹהִים הָרָס שִׁינְמוֹ בְּפִימּו".

מפני מה?

"בַּי לֹא יַבְנֵן אֶל פְּعָלָת" יְאָל מַעֲשָׂה יְהִי,

יְהִרְסָם וְלֹא יַבְנֵם".

תהלים כתה

"הִרְסָתָם", בְּעוֹלָם הַזֶּה,

"וְלֹא בְנָם", לְעוֹלָם הַבָּא.

[ה] "תְּשִׁלְחָ חָרְגָּן".

ירמה יפה

"שְׁלִיחָתָ חָרְגָּן" אַינוֹ אָזֶם כֵּן.

תהלים עש

אַלְאָ "תְּשִׁלְחָ חָרְגָּן", לְעֵתיד לְבָא, שְׁנָאָמָר:

"שְׁפֵךְ חָמְתָךְ עַל הַגּוֹנִים אֲשֶׁר לֹא יַדְעָן".

מפני מה?

"בַּי אָכַל אֶת יְעָקֹב, וְאַתָּ גַּנוּה הַשָּׁמוֹ".

תהלים עש

[יב] "יְאַכְלָמוּ בְּקַשׁ".

עובדיהiah

"אַכְלָמוּ בְּקַשׁ" אַינוֹ אָזֶם כֵּן.

זכריה יבנ

אַלְאָ "יְאַכְלָמוּ בְּקַשׁ", לְעֵתיד לְבָא, שְׁנָאָמָר:

"זֹהִיא בֵּית יְעָקֹב אֲשֶׁר, וּבֵית יוֹסֵף לְהַבָּה".

בְּיּוֹם הַהּוּא,

אָשָׁם אֶת אַלְפִי יְהוָה בְּכִיּוֹ אֲשֶׁר בָּעֵצִים,

וּכְלִפְיד אֲשֶׁר בָּעֵמִרִי,

וְאַכְלוּ עַל יְמֵינוֹ וְעַל שְׁמָאוֹל אֶת כָּל הַעֲמִים סְבִיבָה,

וַיֵּשֶׁבּוּ יְרוּשָׁלָם עוֹד תְּחִתָּה בְּרוּשָׁלָם".

[ג] **כָל הַעֲצִים, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָקִין, אֵין קוֹלָן הוֹלָךְ.**
אֶבֶל הַקְשָׁת, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָק, קוֹלָן הוֹלָךְ.
בֵּן הַיָּה קוֹלָן שְׁלְמָאִים הוֹלָךְ,
מִפְנֵי הַפְּרָעָנוֹת שְׁהָבָת עֲלֵיכֶם.
וְכָל הַעֲצִים, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָקִין, יֵשׁ בָּהֶן מִפְשָׁת,
אֶבֶל הַקְשָׁת, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָק, אֵין בָּהֶן מִפְשָׁת, שְׁנָאָמָר:
זַיְיכָח שֵׁשׁ מִאוֹת רַכְבָּבָחָור,
וְכָל רַכְבָּבָמִיצִים, וְשָׁלַשָּׁם עַל בָּלוֹן.
אוֹ שְׁוּמָעָאָנִי, שְׁהָיָה בָּהֶם מִפְשָׁת!
תַּלְמָדְךָ לֹומֵר "יַאֲכְלָמוּ בְּקָשׁ".
כָּמָה הַקְשָׁת, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָק, אֵין בָּהֶן מִפְשָׁת,
בֵּן הַפְּאָרִים, כְּשֵׁהוּ דּוֹלָקִין,
לֹא הַיָּה בָּהֶן מִפְשָׁת, מִפְנֵי הַפְּרָעָנוֹת שְׁהָבָת עֲלֵיכֶם,
וְכָנְחָה אָוָמָר:

שותת ירדן

שעה מנוי

"**יִחְדֹּו יְשַׁכְּבָהוּ, בְּלִי יְקוּמוּ, דְּעַכְּבָה כְּפִשְׁתָה כְּבוֹ.**
לְלַמְדָךְ שְׁלָא הַיָּה מִלְּוָת יְוָה יְהָה יְתָר מִשְׁלְמָאִים,
אַלְאָ שְׁנַטְלָה שְׁרוֹה לְשָׂעָה, בְּשִׁבְלִי בְּבָזְן שְׁלִשָּׁרָאֵל.

חוּקָאָלָאָג

עַמּוֹס ב. ט

תַּאֲלֵל ד. ז

[ד] **וְכְשֵׁהוּ מוֹשֵׁל אֶת הַמְּלָכִיּוֹת,**
אֵינוֹ מוֹשֵׁל אֶתְּנָאָלָא בְּאָרוֹם, שְׁנָאָמָר:
"הַנְּהָא אֲשֻׁוּ אָרוּ בְּלִבְנָן יְפָה עַנְרָה,"

ואָוָמָר:

"**יַאֲנָבִי הַשְּׁמָרוֹתִי אֶת הַאֲמֹנוֹי מִפְנִיחָה,**
אֲשֻׁר בְּגַבְבָּה אָרוּים גְּבָהּוּ,"

ואָוָמָר:

"**אַיְלָנָא דִּי חַוִּית דִּי רַבָּה וְתַקְהָ**
וְרַוְמָה יְמַטָּא לְשִׁמְיָא, וְחוֹזְתָה לְכָל אַרְעָא.*"

וְכְשֵׁהוּ מוֹשֵׁל אֶת הַמְּאָרִים,
אֵינוֹ מוֹשֵׁל אֶלְאָ בְּקָשׁ, שְׁנָאָמָר:
"יַאֲכְלָמוּ בְּקָשׁ."

כְּשֵׁהוּ מוֹשֵׁל אֶת הַמְּלָכִיּוֹת,
אֵינוֹ מוֹשֵׁל אֶלְאָ בְּכָסְרָוּ וְזָהָב, שְׁנָאָמָר:
"הַוָּא צְלָמָא, רַאֲשָׁה דִּי דְּהָבָטְבָּ."**

תַּאֲלֵל בְּלֵ

* הַעַזְעָן אֲשֶׁר רָאָיתִי, אֲשֶׁר גָּדַל וְהַתְּחִזֵּק, גַּבְבָּה גַּעַגְעָן לְשָׁמִים וּמְרָאָהוּ לְכָל הָאָרֶץ.

** הַפְּסָלָה הַוָּא, רַאֲשָׁה שְׁלָא זָבָב טָבָב

וכשהוא מושל את המערם,
איינו מושל אלא בעופרת, שנאמר:
"אללו בעופרת".

שמות טו

וכשהוא מושל את המלכיות,
איינו מושל אלא בחירות, שנאמר:

ווארבע חין ורבון

וכשהוא מושל את המערם,
איינו מושל אלא בשועלין, שנאמר:
"אחו לנו שעלים".

דיאלא גג

שיר השירים בטו

[ט] שאל אנטוינוס את רבנה:

מי מבקש למלך לאלבנונדריה.

שמעא עמדו על מלך וינצחני?

אמר לו:

איי יודע! מכל מקום, כתוב לנו

שאין ארץ מצרים יכול להעמיד לא מלך ולא שרה:
שנאמר:

"ונשיא הארץ מצרים לא יהיה עוד".

"מן הממלכות תהיה שללה",

ולא תתנסה עוד על הגויים,

ומעתה לבלתי רדות בגויים".

חווקאל ליג

חווקאל בטוט

שמות טוח

[ט] [ז] "ברוח אפיק נערמו מים".

נאבו כמו נזלים, קפאו תהמת בלבם".

"ברוח אפיק נערמו מים".

במירה שפודגו בה מרדת להם:

הם אמרו:

"הבה נתחבמה לו",

אף אתה נתת ערומות במים,

והיו הימים נלחמים בהם בכל מיני פרענות.

לכן אמרו:

"ברוח אפיק נערמו מים".

שמות אי

* ואрабע חיות גדולות

[ג] דבר אחר:

"זִבְרוֹנֵךְ אֲפִיךְ נָעַרְמוּ מִים".
עשָׂאָן בְּמִינֵּן עֶרְמוֹת.

[ה] נִצְבָּבוּ בְּמַנוּ גַּדְעָן.

מה נִזְרָאָר, אַיִלְוָן לְאַמְזִיא וְלֹא מְכִינָס,
כִּי הִיְתָה נְפֵשָׁם שְׁלְמָצְרִים צָרוֹה בָּהֶם.
וַיַּשְׁאַל אַוְלָדִי וְשֻׁוְתִּין וְשַׁחַחִין.
צָאוּ לְהָם זָכְרִי מִים מַתְקִין מִתּוֹךְ מְלוֹחִים, שָׁנָאָר:
וַיַּיְצָא נָזְלִים בְּפֶלֶעָן,
וְאַיִלְוָן נָזְלִים אַלְאָן מִים חַיִים, שָׁנָאָר:
מַעֲנֵן גְּנִים, בָּאָר מִים חַיִים,
שְׁתָהָה מִסְמָרָה, נָזְלִים מִתּוֹךְ אַרְךְ.

תהלים עחשת

שיר השירים ד.טו

משלי ה.טו

[ט] דבר אחר:

"נִצְבָּבוּ בְּמַנוּ גַּדְעָן".
מה נִזְרָאָר, אַיִלְוָן לְאַמְזִיא וְלֹא מְכִינָס,
כִּי הִיְתָה נְפֵשָׁם שְׁלְמָצְרִים צָרוֹה בָּהֶם.
לְאַמְזִיאוֹן וְלֹא מְכִינָסִין, מַעֲלָפָן מְרוֹחֵה הַיִם, שָׁנָאָר:
יִוְיָתִיחַ בְּסִירַמְצָלָה, יִסְמַשְׁים בְּפֶרְקָחָה".
וַיַּשְׁרָאֵל, נָעַשָּׂה לְהָם הַיִם מִינֵּי בְּשָׁמִים, שָׁנָאָר:
יִסְמַשְׁים בְּפֶרְקָחָה".
ואוֹנוֹ:
עוֹרֵץ צָפֹן וּבָזָא תִּמְךְ הַפְּחִי גְּנִי יָלוּ בְּשָׁמָיו".

איוב פ.כב

איוב פ.כב

שיר השירים ד.טו

[כ] קָפְאָו תְּהִמָּת בְּלֵב יִסְמָן.

עָשָׂאָן בְּמִינֵּן כְּפָה בְּלֵב יִסְמָן. הַאֲזָּקָה?
לִבּוֹ שְׁלָאָדָם נָתָן מְשִׁנֵּי חֲלִקִים וּלְמַעַלָּה.
כִּי קָפְאָ עַלְלָה הַיִם מְשִׁנֵּי חֲלִקִי וּלְמַעַלָּה.

שמות טוחה

[כ'] הַיִם, לְאַהֲרָה לוֹ לִבּ, וְנָתָן לוֹ לִבּ, שָׁנָאָר:
בְּלֵב יִסְמָן".

הַאֲלָהָה, לְאַהֲרָה לוֹ לִבּ, וְנָתָן לוֹ לִבּ, שָׁנָאָר:
עֹזְרָנוּ חֵי בְּלֵב הַאֲלָהָה".

שםיאל ב. תיד

הַשְׁמִים, לְאַהֲרָה לוֹ לִבּ, וְנָתָן לוֹ לִבּ, שָׁנָאָר:
זְהַהַר בְּעָר בְּאָשׁוּעָר לְבֵב הַשְׁמִים".

דברים ד.יא

בָּא הַיִם שְׁלָאָה הַיִהְ לְבֵב וְנָתָן לוֹ לִבּ,
וַיַּפְרַע מִן הַמְּצָרִים, שְׁהָהָה לוֹ לִבּ,

וְשֹׁעֲבָדוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינִי פְּרֻעַנִיּוֹת, שָׁנָאָמָר:

שמות טיג

"וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרָיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפֶרַךְ".

תְּבָא הַאֱלֹהָה שֶׁל־א הִיא לְהַלְבָד וְגַנְגַּט לְהַלְבָד,
וְתִפְרַע מְאַבְשָׁלוֹם שְׁחִיה לֹא לְבָד וְגַנְגַּב שְׁלֹשׁ גַּנְבּוֹת,
לְבָד אֲבִיו, וְלְבָד בֵּית דִין, וְלְבָד אָנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל, שָׁנָאָמָר:

שמואל ב טו

"וְגַנְגַּב אַבְשָׁלוֹם אֶת לְבָד אָנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל".

דברים ויה

יָבֹאו הַשָּׁמִים שֶׁלֶא הִיא לְהַסְבֵּר לְבָד וְגַנְגַּט לְהַסְבֵּר,
וַיּוֹרִידוּ תְּפִון פָּטָל לְיִשְׂרָאֵל, שְׁחִיה לְהַסְבֵּר לְבָד.

וְעַבְדוּ הַקָּדוֹשׁ בְּכָל לְבָבְםָ וּבְכָל נְפָשָׁם, שָׁנָאָמָר:

"וְאַהֲבָת אֶת "אֱלֹהִים",

בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נְפָשָׁךָ וּבְכָל מַדְךָ".

[ב]

וְלֹא הַשָּׁמִים בְּלִבְדֵר שְׁמָחוּ בְגָגָלָת יִשְׂרָאֵל,

אֲלֹא אֶרְאָה הַהְרִים וּכְלַגְבּוּתָה, עַז פָּרוּ וּכְלַאֲרוּם, שָׁנָאָמָר:

ישעה מרכג

"רָנוּ שָׁמִים, כִּי עֲשָׂה יְהוָה תְּחִתּוֹת אָרֶץ!

פָּצַחוּ הַרִּים רְנָה, יָעַר וְכָל עַז בּוּ!"

מִפְנֵי מָה?

ישעה מהרכג

"כִּי גָּאֵל" יַעֲקֹב, וּבְיִשְׂרָאֵל יִתְפָּאָר".

"רָנוּ שָׁמִים וְגַלְיִ אָרֶץ, וּפָצַחוּ הַרִּים רְנָה!"

מִפְנֵי מָה?

ישעה מטיג

"כִּי נְחָם" עַמּוֹ, גָּאֵל יְרוֹשָׁלָם".

ישעה מטיג

פָּרָשָׁה ז שָׁמוֹת טו-ז'

[א] ["]אמֶר אֹוִיב:

שמות טוט

אֲרֹדֹת, אֲשִׁיג, אֲחַלֵק שֶׁלֶל, תְּמַלְיאָמוּ נְפָשִׁי,

אֲרִיק חַרְבִּי, תְּזַרְישִׁמוּ יְדֵי".

"אמֶר אֹוִיב".

זֶה הִיא תְּחִלַת הַפָּרָשָׁה, וְלִמְהַ נְבַתֵּב קָן?

שָׁאַיִן מִקְדָּם וּמַאֲחַר בְּתוֹרָה.

בְּיוֹצְאָבּוּ:

ויקרא טט

"וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי קָרָא מֹשֶׁה .
וְהִתְהַלֵּת הַפְּرָשָׁה וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן
שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

ישועה גג

"בְּשִׁנְתִּים מִזְמְרָת הַמֶּלֶךְ עַזְיָהוּ
וְאֶזְרָאֵל אֶת אֱדוֹן יִשְׁבֵּעַ עַל כְּסֵא רֶם וּנְשָׂא
וְשְׁלֹיְלִי מְלָאִים אֶת הַחִילָּה
וְהִתְהַלֵּת הַסְּפָר וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן ?
לְפִי שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

חוואל בא

"בֶּן אָדָם חֻור חִידָה !"
וְשָׁאָמְרִים :
וְהִתְהַלֵּת הַסְּפָר וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן ?
לְפִי שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

חוואל גג

"הַלְּךָ וְקָרָאת בָּאָוֹן יְרוּשָׁלָם לְאמֹר כִּי
בָּרְתָּי לְךָ חֶסֶד נְעוּזִין אֶתֶּבֶת בְּלָלְתִּין
לְכַתֵּן אַחֲרֵי בְּמִדְבָּר בְּאָצֶן לְאַזְוֹעָה
וְהִתְהַלֵּת הַסְּפָר וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן ?
מִפְנִי שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

ירימה בב

"בֶּן בּוֹקֵק יְשָׁרָאֵל"
וְהִתְהַלֵּת הַסְּפָר
וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן ?
לְפִי שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

השע יג

"אָמַן קָהָלָת הַיְתִימָה מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוּשָׁלָם"
וְהִתְהַלֵּת הַסְּפָר וְלֹמַד נִכְתָּב בָּן ?
לְפִי שָׁאוֹן מִקְדָּם וּמַאֲחָר בְּתוֹרָה
בִּזְעִצָּא בָּן :

קהלת איב

[ב] "אָמַר אָוֹב" זה פְּרֻעה
וּבַיּוֹם יְדַעַי יִשְׂרָאֵל מָה חָשַׁב עֲלֵיכֶם פְּרֻעה בְּמִצְרָיִם
אֲלֹא רוח הַקָּדָשׁ שָׁרֵת עֲלֵיכֶם

וְהִי יֹדַעַן מֵהַ פָּרָעָה חֶבֶב עֲלֵיכֶם בְּמִצְרַיִם.
 בֵּין שֶׁרֶאָה פָּרָעָה שִׁיצָּאוּ יִשְׂרָאֵל, אָמָר:
 לֹא דַיְנָנוּ לְדֹרֶךְ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל
 אֶלָּא בְּשִׁבְילֵכְסָפָר וְזַהֲבֵל שְׁלָקָחוּ מִפְנָגָן, בְּדֵי הוֹא!
 בֵּין שֶׁרֶאָה מִקְצַת הַעַם שָׁאַבְדוּ מִמּוֹעֵן, אָמָרָוּ
 הָא וְתָרָה, לֹא נְרוֹדֵךְ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל!
 בֵּין שֶׁרֶאָה פָּרָעָה בֶן, אָמָר:
 כָּלֵן שׁוֹן בְּבָזָה!
 שָׁנָאָמָר "אַחֲלָק שְׁלָל!"
 וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שָׁאַבְיָה פָּותַח לְכָם תִּסְוִירָה שְׁלָכָר וְזָהָב,
 וּמְחַלֵּק לְכָם אֲבָנִים טֻבּוֹת וּמְרַגְּלִוּת.

דבר אחר:

[ג]

"אָמָר אֹוִיב", זֶה פָּרָעָה, וְלֹא יְדֻעַ מָה אָמָר.
 "לְאַדְםָ מַעֲלֵי לֵב, וּמַיְ מַעֲלֵה לְשׁוֹן".
 "עֲרָדָה, נְשִׁיגָה, נְחַלָּק אֵין כְּתָבָבָן,
 אֶלָּא" אָרְדָה, אָשִׁיגָה, אָרְדָה, אָסְגָה;
 מְדֹרֶךְ אֲנִי לָהֶם, מְתַפֵּשָׂ אֲנִי לָהֶם,
 עַתְּחַלָּק אֵינוֹ אָמָר בֶן, אֶלָּא "אַחֲלָק שְׁלָל";
 מְחַלֵּק הָוּא שְׁלָלִי וּמְמוּנִי לָהֶם.
 "תִּמְלָאָם" אֵינוֹ אָמָר בֶן, אֶלָּא "תִּמְלָאָנוּ נְפָשִׁי",
 מְמַלְאָנִי הָנָן נְפָשָׁן מְפָנִי.
 "תּוֹרִישָׁם יְדֵי" אֵינוֹ אָמָר בֶן, אֶלָּא "תּוֹרִישָׁמוּ יְדֵי",
 מוֹרִישָׁ אֲנִי עַשְׂרִי וּכְבוֹדִי לָהֶם.

[ה]

לְשָׁעַר הַיִּתְמָם בּוֹזִין בָּהֶם,
 וְהִיְתִי תּוֹבֵעַ מִידָּן בְּנָמָסִי מִלְכֹות,
 אַבְלָ בֶן "אַחֲלָק שְׁלָל".
 לְשָׁעַר הַיִּתְמָם הַוּגִים בָּהֶם,
 וְהִיְתִי תּוֹבֵעַ מִידָּן בְּנָמָסִי מִלְכֹות,
 אַבְלָ בֶן "אָרִיךְ חֲרַב".
 לְשָׁעַר הַיִּתְמָם וּזְצִים לְאָנָס נְשִׁיחָן וּבְנִיחָן וּבְנוֹתֵיהָן,
 וְהִיְתִי תּוֹבֵעַ מִידָּן בְּנָמָסִי מִלְכֹות,
 אַבְלָ בֶן "תּוֹרִישָׁמוּ יְדֵי".

[ג] **ויש אומרים:**

"אתון חרב' איינו אומר, אלא ארייך חרב'".
אמר לבעל את זכוריין, בעניין שנאמר:
"ויהי ריקו חרבותם על יפי חכמתך",
וונתנו חרבותם איינו אומר, אלא "ויהי ריקו חרבותם",
לפי שגאה גבה לבו, השפilio הפקום ובזהו כל האמות.

חוואל כתה

[ה] **שלש בתיות נעשה מארים על ישראל על הים:**

אחת אומרת 'עטל ממוני ולא נהרגם',

ואחת אומרת 'נהרגם ולא עטל ממוני',

ואחת אומרת 'נהרגם ונטל ממוני'.

זו שאומרת 'עטל ממוני ולא נהרגם',

"אחליך שלל",

זו שאומרת 'נהרגם ולא נטל ממוני',

"תמלאמו נפשי",

זו שאומרת 'נהרגם ונטל ממוני',

"תורישמו ידי".

[ו] **נשפט ברוחך, בפסמו ים,**
 צילו בעופרת במים אדיים.

שמות טו

חמישה דברים היה פרעה עומד ומנאץ בחוץ ארץ מצרים:

" אמר אויב", "ארדר אשיג", "אחליך שלל",

"תמלאמו נפשי", "אריך חרב", תורישמו ידי".

וכן גנדון של חמישה דברים, השיבה רוח הקדש ואמרה לו:

"נשפט ברוחך, בפסמו ים",

"צילו בעופרת במים אדיים",

"ימינך" "תרען אויב".

"זברב גאנגע תחרוס קמיך",

"תשליח דרונך, יאכלמו בקש".

שמות טו-ז

[ח] **נطيית ימינג, תבלעמו הארץ.**
 מושלו משל, למה הדבר דומה?
 לلسטים שהיה עומד ומנאץ אחר פלטרין שלטן,

שמות טו-ז

ואומר:

אם מוצא אני את בן המלך,
אני תופש וANI הרגנו וצלבו,
וANI מORITY אותו מיתות חמורות!
כֵּן היה פרעה עזם ומנאץ בתרון ארץ מצרים:
”ארדך אשיג, אחלק שלל,”
וروح הקדש מלעת עלי ואותרת לו:
”נשפט ברוחך, בסמו ים.”
ואומר ”נטית ימינו, תבלענו ארץ.”

שמות טו, ט

שמות טיב

[ט]

תהלים בא-ד

ובן הוא אומר:
”למה רגש גוים, ולאםים יהנו ריק?
יתיצבו מלכי ארץ, ורוונים נסדו יחד,
על י “ועל משיחו.
ונתקה את מוסרותיהם, ונשלכה מפנו עבידתו.
יושב בשמים ישחק, אדרי ילויג למו.”

ואומר:

”הנה יבעון בפיים חרבות,
בשפותיהם, כי מי שמע?
ואחריו מה בתוב?
וআতা “תשחק למו, תלעג לכל גוים.”

תהלים נט, ח

תהלים נט

[ט]

חויקאל לתג

ובן הוא אומר:
”שבא רגן וסתורי תריש וכל בפירה יאמרו לך:
הילשול שלל אתה בא?
הלבן בו הקהלה קהלה, לשאת בסך זהב,
לקחת מקנה וקנין לשלול שלל גודל?”

ואומר:

”זה יהיה ביום ההוא, ביום בו נוג על ארמת ישראל,
נאם אדרי יי, תעלה חמתי באפי.
ובקנאי בASH עברתי דברתי,
אם לא ביום ההוא יהה רعش גודל על ארמת ישראל,
ורעשנו מפני דאי הים ועור השמים ותית השדה,
וכל הרעם הרומש על האדמה,

חויקאל לח-כ

וְכָל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פִּי הָאַדְמָה,
וְנִהְרֹסֵת הַהָּרִים וְנִפְלֹא הַמִּדְבָּרוֹת,
וְכָל חֻמָּה לְאָרֶץ תָּפֹל.
הַא כָּל אָוֹתָן הָאֱלֹפִים וְהַרְבּוֹת
צְלָלוֹ בַּעֲופָרָת בְּמִים אֲדִירִים".

[יא] "בְּמִים אֲדִירִים".

אַרְבָּעָה נִקְרָאוּ אֲדִירִים, וְאַלְוָהֶن:
הַקְדֵּשׁ נִקְרָא אֲדִיר, שֶׁנְאָמָר:
"אֲדִיר בְּמִרְומָה".
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אֲדִירִים, שֶׁנְאָמָר:
"אֲדִירִי בְּלִחְפָצִי בָּם".
מִצְרָיִם נִקְרָאוּ אֲדִירִים, שֶׁנְאָמָר:
"אָוֹתָה וּבְנוֹתָתָנוּ גָּוִים אֲדִירָם".
הַפִּים נִקְרָאוּ אֲדִירִים, שֶׁנְאָמָר:
"מִקְלֹות מִים וּבִים אֲדִירִים".
גַּלְגָּלַת הַקְדֵּשׁ, שֶׁהָוָא אֲדִיר,
עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרָאוּ אֲדִירִים,
לְהַפְרָעָם מִצְרָיִם, שֶׁנִּקְרָאוּ אֲדִירִים,
בְּמִים שֶׁנִּקְרָאוּ אֲדִירִים, שֶׁנְאָמָר:
"צְלָלוֹ בַּעֲופָרָת בְּמִים אֲדִירִים".

תהלים צבר

תהלים טוג

חוּקָאֵל לְבָיה

תהלים צבר

פרק ח שמות טו, יא

[א] [מַיְכַּמְכָה בְּאָלָם יְ?]
מַיְכַּמְכָה נָאָדָר בְּקָדֵשׁ, נֹרֵא תְּהִלָּתָה עֲשָׂה פָּלָא?]

שמות טו, יא

"מַיְכַּמְכָה בְּאָלָם יְ?"
בֵּין שָׁרָאוּ יִשְׂרָאֵל שָׁאָבֵד פְּרָעָה וְחִילּוּ בַּיּוֹם סְוִיףָ
וּבְטַלָּה מֶלֶכְתָּן שְׁלֹמֹכְרִים,
וְשִׁפְטִים נִعְשָׂו בַּעֲבוֹדָה זָרָה שְׁלָהָן,
פְּתַחְוּ פִּיכָּם וְאָמְרוּ בְּלָם:
"מַיְכַּמְכָה בְּאָלָם יְ?"]

וְלֹא יִשְׂרָאֵל בְּלִבְדֵּר אָמְרוּ שִׁירָה, אֲלֹא אֶרְאָמוֹת הָעוֹלָם.
כִּי שְׁמֻעוּ אֶמְוֹת הָעוֹלָם שָׁאַבְדָּר פְּרֻעָה בָּיִם,
וְבְטַלָּה מִלְכֹותָן שְׁלֹמֹנִים,
וְנִשְׁׁעַנוּ שְׁפָטִים בְּעַבּוֹדָה וְרָה שְׁלֹחָן,
כְּפֹרָו כָּלָן בְּעַבּוֹדָה זְרָה שְׁלֹחָן,
וּפְתַחְוּ כָּלָן פִּיכָם וְהַזּוֹר בְּמִקּוֹם וְאָמְרוּ
”מֵי בְּמִכָּה בְּאַלְמָם יְיָ?“
כִּי בְּמִכָּה, נָאָר בְּקָדְשָׁךְ, נֹרָא תְּהִלָּתֶךָ פָּלָא?“

[ג] ובן את מוצא,

שְׁעִתִּידֵינוּ אֶמְוֹת הָעוֹלָם לְכֹפֵר בְּעַבּוֹדָה זְרָה שְׁלֹחָן,
שְׁנָאָמָר:

ירמיה ט, ט-כ

”יְיָ עָזָי וּמָעָזָי, וּמְנוֹסִי בַּיּוֹם צָרָה,
אֲלֹהִים יְבָאוּ מִאָפָסִי אָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ
אֵن שְׁקָר נִנְחָלָה אֶבְוֹתִינוּ הַבָּל, וְאֵין בָּם מָועֵל.
הַיּוֹשֵׁה לוֹ אָדָם אֱלֹהִים, וְהַמָּה לֹא אֱלֹהִים?
”בַּיּוֹם הַהוּא,
יְשַׁלֵּיךְ הָאָדָם אֶת אֱלֹילִי בְּכֶסֶף
וְאֶת אֱלֹילִי וְהַבּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂו לוֹ
לְהַשְׁתַּחַות לְחִפּוֹר פְּדוֹת וּלְעַטְלָפִים.“

שעה ב, ב

וְאָמָר:

”לְבוֹא בְּנִקְרֹות הָאָרִים וּבְסֻעַּי הַסְּלָעִים,
מִפְּנֵי פְּחָד ”וּמְהֹדר גָּאוֹנוּ, בְּקוּמוּ לְעַרְצָה אָרֶץ“.
וְאַחֲרֵיו מָה בְּתוּב?
”וְהַאֱלִילִים בְּלִיל יְחִילָה“.“

שעה ב, א

שעה ב, י

[ד] דבר אחר:

”מֵי בְּמִכָּה בְּאַלְמָם יְיָ?“
כִּי בְּמוֹן בְּנִסְפִּים וְגִבְרוֹת שְׁעִשִּׁית לְנוּ עַל הַיּוֹם, שְׁנָאָמָר:
”נְפָלָאות בָּאָרֶץ חַם, נֹרָאות עַל יְמִים סּוּף.“
”וַיַּגְעַר בַּיּוֹם סּוּף וַיַּחֲרֵב.“

תהלים קו, ב

תהלים קו, ט

[ה] ”מֵי בְּמִכָּה בְּאַלְמָם יְיָ?“
מֵי בְּמוֹן בְּאַלְמִים?

מֵי בְּמוֹן רֹאָה בְּעַלְבּוֹן בְּנִינָה וְשׂוֹתָק? שְׁנָאָמָר:

"חַחְשִׁיתִי בְּעוֹלָם, אַחֲרִישׁ אֶתְאָפָק,
בְּיוֹלָדָה אֲפָעָה, אָשָׁם וְאַשְׁאָר יְחִידָה".
לשעבר, "אַחֲרִישׁ אֶתְאָפָק",
מכן ויהלון, "בְּיוֹלָדָה אֲפָעָה, אָשָׁם וְאַשְׁאָר".
"אַחֲרִיבָה חֲרִים גְּבוּעוֹת, וְכָל עַשְׂבָם אָוֹבִישׁ,
וְשְׂמִתִּי נְהָרוֹת לְאַיִם, וְאַגְמִים אָוֹבִישׁ.
וְהַולְכֵתִי עַוְרִים בְּדוֹרָן לְאִידְעָה
בְּנִתְחִבּוֹת לְאִידְעָה אֶרְרִיכָם,
אָשִׁים מְחַשֵּׁךְ לְפָנֵיכֶם וְמַעֲקִשִּׁים לְמַיְשָׁרָה".

שעה מבידה

שעה מבוטה

"מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָם?" [ג]
מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָלְשָׁהוּ שְׁהַנְּשִׁין לְפִנֵּיךְ בְּמָרוֹם, שנאמר:
"כִּי מֵבְשַׁחַק יָשַׁרְךָ לְיִזְמָה לְיִבְנֵי אַלְמָם".
"אַל נָעַרְךָ בְּסֻוד קְדָשִׁים רְבָה וְנוֹרָא עַל כָּל סְבִיבָיו.
"אֱלֹהִי צְבָאות מֵי כָּמָמָן חַסִּין יְהָה, וְאַמְוִינָתְךָ סְבִיבָותִיךָ".

תהלים פט

תהלים פט-ט

"מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָם ???" [ה]
מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָלְשָׁהוּ שְׁקוֹרָן עַצְמָן אַלְהָות?
פִּרְעָה קָרָא עַצְמָוֹ אֱלֹהָה, שנאמר:
"אָמַר: לְיִאָוִוי, אָלְמָן עַשְׁתִּינִי"
סְנַחֲרִיב קָרָא עַצְמָוֹ אֱלֹהָה, שנאמר:
"מֵי בְּכָל אַלְמָלִי הָאָרוֹצּוֹת,
אֲשֶׁר הָצִילוּ אֶת אֶרְצֵם בְּמִדי,
כִּי יָצַל" אֶת יְרוּשָׁלָם מִידִי?".
נְבוֹכְדָנָצָר קָרָא עַצְמָוֹ אֱלֹהָה, שנאמר:
"עַלְלָה עַל בְּמַתִּיחָה עַב, אַזְדָּפָה לְעַלְיוֹן".
נְגִיד צָרָ קָרָא עַצְמָוֹ אֱלֹהָה, שנאמר:
"בֶּן אָדָם, אָמַר לְנְגִיד צָרָ:
כִּה אָפָר אָדָני !!".
יען גְּבָהָ לְבָנָךְ, וְתָאָמָר:

חוּקָאֵל כָּנֶג

מלִים בְּתִילָה

שעה ד,יא

חוּקָאֵל כָּתָב

אל אָנָי מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי בְּלֹב יִמִּיסִים!
וְאַתָּה אָדָם וְלֹא אֶל, וְתַתְנוּ לְבָנָךְ כָּלְבָ אֱלֹהִים".
"מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָם ???" [ה]
מֵי כָּמָכָה בְּאַלְמָלְשָׁהוּ שְׁאַחֲרָם קוֹרָן אַוְתָם אַלְהָות,
וְאַזְנֵ בְּהָם מִמְּשָׁע וְעַלְהָם נָאָמָר:
"פָּה לָהֶם וְלֹא יִדְבּוּרָה, עִינִים לָהֶם וְלֹא יְרָאָה".

תהלים קתינה

אָנוּם לְהָם וְלֹא יִשְׁמַע, אֶךָ לְהָם וְלֹא יִרְחֹן.
יִרְחֹם וְלֹא יִמְשֹׁן, רַגְלָם וְלֹא יַהֲלֹכוּ
לֹא יַהֲגִי בְּגָרוֹנָם".
אלון, "פֵּה לְהָם וְלֹא יַדְבּוּ",
אֶבֶל מִ שָׁאמָר וְהִיה הָעוֹלָם אַיִלְכָן,
אֶלְאָ אָמַר שְׁנִי דְבָרִים בְּדָבוּר אֶחָד,
מַה שָׁאֵי אָפְשָׁר לְבָשָׂר וְדָם לְוָמֵר כֵן, שְׁנָאָמָר:
אֶחָת דָבָר אֱלֹהִים, שְׁתִים וּשְׁמֻעָתִי, כִּי עַל אֱלֹהִים.
"הַלֹּא כָה דָבָר, פְּאַש, נָאָם יי' וּכְפִישִׁי פְּצִצְסָלָעָן"
וּכְתוּב:
"וְהַגָּה מִפּוּ וַיֵּצֵא".
ההלים סביב
ירמה נרגט
וּכְתוּב:
"אִם לְבָב"

[ט] "מֵי בְּמַכְהָ נָאָדָר בְּקָדְשָׁו?"

נָאָה אַתָּה וְאָדָר בְּקָדְשָׁו:
שְׁלָא בְּמִדְתַּבְשָׂר וְדָם מִדְתַּה קָדְשָׁו:
מִדְתַּבְשָׂר וְדָם, אַיִלׁוֹן יָכַל לוֹמַר שְׁנִי דְבָרִים בְּאֶחָת,
אֶבֶל מִ שָׁאמָר וְהִיה הָעוֹלָם אָמַר עַשְׂרַת הַדְּבָרֹת בְּדָבוּר אֶחָד,
שְׁנָאָמָר:
"וַיֹּדְבֵר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הַאֱלֹהִים לְאָמָר".
שמות כא

מִדְתַּבְשָׂר וְדָם.

[ו] אַיִלׁוֹן יָכַל לְשֹׁמְעַנְהַשְׁמִינִי בְּנֵי אָדָם כְּשֵׁהָן צָעַקְנִי בְּאֶחָת,
אֶבֶל מִ שָׁאמָר וְהִיה הָעוֹלָם אַיִלְכָן,
אֶלְאָ אָפְלוֹ בְּלֹבָא עֹלָם בְּאַיִן וּצְעַקְנִי לְפָנֵי:
הַוָּא שְׁוּמָע צְעַקְתָּם, שְׁנָאָמָר:
"שְׁמַע תְּפִלָּה, עֲדִיק בְּלֹבָר בְּאַוְוֹ".
ההלים סרג

[ז] "נָרָא תְּהִלָּת",

לֹא מַעֲכָשָׂו, אֶלְאָ מַעֲולָם נָרָא תְּהִלָּות.

[ז] דָבָר אֶחָד:

"נָרָא תְּהִלָּת",

מִדְתַּבְשָׂר וְדָם,

מוֹרָאו עַל הַרְחֹקִים יוֹתֵר מַהֲקָרּוֹבִים,

אֶבֶל מִ שָׁאמָר וְהִיה הָעוֹלָם אַיִלְכָן,

אֶלְאָ מוֹרָאו עַל קְרוּבִי יוֹתֵר מַרְחֹקִי, שְׁנָאָמָר:

"בְּקָרְבִי אֲקָדְשָׁו".

וּקְרָא יג

וְאָמָר:

תהלים נג

זוסבִּיכְיוֹ נָשָׁעַרְה מָאֵד.

ואומר:

אֶל־נְעָרֶץ בְּסֹוד קְדוּשִׁים רְבָה, נָזְרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו.

ואומר:

יְיָ אֱלֹהֵי צְבָאות!

מֵי בַּמּוֹן חִסִּין יְהָה, אֲמֹנוֹתֶךָ סְבִיבָתֶךָ?

[ג]

מדת בשר ודם,

עוֹשֶׂה פּוּעַל אֲצַל בַּעַל הַבַּיִת,

חוֹרֶשׁ עַמּוֹ, וּרוֹעֶעֶן עַמּוֹ, וּמְנֻבֶּשׁ עַמּוֹ, מַעֲדר עַמּוֹ,

מִטְבָּע אֶחָד הוּא נוֹתֵן לוֹ וּהֹלֵן.

אָכְלֵי מִשְׁאָמָר וּהֵיה הַעֲלוֹם אִינוֹ כֵּן,

אָדָם תָּאָב לְבָנִים, נוֹתֵן לוֹ, שְׁנָאָמָר:

הַגָּנָה נָחֲלָת "בְּנִים";

תָּאָב לְחִכָּמָה, נוֹתֵן לוֹ, שְׁנָאָמָר:

כִּי יְתַנֵּן תְּקַבָּה;

תָּאָב לְנִכְסִים, נוֹתֵן לוֹ, שְׁנָאָמָר:

וְיָהָר וְהַבּוֹד מַלְפִינָּק.

תהלים קכג

משל ב

דברי הימים א כתיב

[ד]

מדת בשר ודם,

כַּשְׁהוּא בֹּנֶה, בּוֹנֵה אֶת הַתְּחִתּוֹן,

וְאַחֲרֵיכֶן בּוֹנֵה אֶת הַעֲלִyon,

אָכְלֵי מִשְׁאָמָר וּהֵיה הַעֲלוֹם אִינוֹ כֵּן,

אַלְאָ בּוֹנֵה אֶת הַעֲלִyon,

וְאַחֲרֵיכֶן בּוֹנֵה אֶת הַתְּחִתּוֹן, שְׁנָאָמָר:

בְּרָאָשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשְׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ.

בראשית א א

[ה]

מדת בשר ודם,

כַּשְׁהוּא מַקְרָה, מַקְרָה בְּעֵצִים וּבְאַבְנִים וּבְעַפְרָה וּבְמַיִם.

אָכְלֵי מִשְׁאָמָר וּהֵיה הַעֲלוֹם אִינוֹ כֵּן,

קְרָה אֶת עַלְמָו בְּמַיִם, שְׁנָאָמָר:

הַמַּקְרָה בְּמַיִם עַלְיָתוֹ,

הַשְׁם עַבְים רְכָבוֹ, הַמְּהַלֵּן עַל בְּנֵפי רֹוח.

תהלים קדג

[ו]

מדת בשר ודם,

אִינוֹ יָכַל לְצֹור צֹרָה בְּמַיִם,

אֲבָל מֵשָׁאמֶר וְהִיא הָעוֹלָם אִינוּ כֵּן,
אֶלְאָ צָרָ צָרוֹת בְּפִים, שְׁנָאָמָר:
יֹאמֶר אֱלֹהִים: יִשְׂרָאֵל הַפִּים שָׁרֵץ נֶפֶשׁ חִיה!

בראשית א,ב

[ג] מִדְתָּא בָּשָׂר וְדָם,
אִינוּ יִכְלֶל לְצֹרָ צָרוֹת בְּעֶפֶר,
אֲבָל מֵשָׁאמֶר וְהִיא הָעוֹלָם צָרָ צָרוֹת בְּעֶפֶר, שְׁנָאָמָר:
אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּשַׁטָּר, רַקְמָתִי בְּתְּחִתּוֹת אָרֶץ.

תהלים קל,טו

[ה] מִדְתָּא בָּשָׂר וְדָם,
כְּשֶׁהָא בָּא לְצֹרָ צָרוֹת,
מִתְחִיל בְּוֹאָשָׁה אוֹ בְּאֶחָד מְאָבָרָת, וְאַתָּה כֵּן גּוֹמְרָת.
אֲבָל מֵשָׁאמֶר וְהִיא הָעוֹלָם אִינוּ כֵּן,
אֶלְאָ צָרָ צָרוֹת בְּלָה בְּאֶחָת, שְׁנָאָמָר:
בַּיּוֹצֵר הַכָּל הוֹזָא,
וְאָוָם:
וְאַין צָרָ בְּאֱלֹהִינוּ. אַין צָרָ בְּאֱלֹהִינוּ!

ירמה י,ט

שמואל א,ב

[ט] מִדְתָּא בָּשָׂר וְדָם,
הַזְּלָק אֶצְלָ עֹשָׂה צְלָמִים וְאָוָם לוֹ:
עֹשָׂה לִי צָרוֹת שְׁלָאָבָא!
וְהַלָּה אָוָם לוֹ:
יָבָא אָבִיךְ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי
אוֹ הַבָּא לִי אִיקּוֹנִין שָׁלוֹ,
וְאַנְיָ עֹשָׂה לְךָ צָרוֹת!
אֲבָל מֵשָׁאמֶר וְהִיא הָעוֹלָם אִינוּ כֵּן,
אֶלְאָ נָתַן לְאָדָם בְּן מִטְפָּה שְׁלָמִים,
וְרוֹמָה לְצֹרוֹת לְשָׁלָאָבָיו.

[כ] "עֹשָׂה פָּלָא."

עֹשָׂה פָּלָא אַין בְּתוּב כֵּן,
אֶלְאָ "עֹשָׂה פָּלָא", לְעַתִּיד לְבָא, שְׁנָאָמָר:
לְכָן הַנְּהָרִים בָּאִים, נָאָם "וְלֹא יֹאמֶר עוֹד:
חִי", אֲשֶׁר הַעֲלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם.
בַּיּוֹם חִי "אֲשֶׁר הַעֲלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם צָפוֹן,

ירמה ט,יד

ומכל הארץות אשר הדיחם שמה,
והשבתים על ארמתם אשר נתתי לאבותם".

[א] דבר אחר:

"עשה פלא".

עשה עמו פלא ועשה עמו בכל דור ודור, שנאמר:
"נפלאים מעשיך, ונפשי ידעת מאי".
רבות עשתך אתה יאללה
נפלאיך ומחשבתיך אלינו".

תהלים קל-יג

תהלים מ

[ב] דבר אחר:

"עשה פלא".

עשה פלא עם אבות, ועתיד לעשות עם הבנים, שנאמר:
"כמי אתה מארץ מצרים, אראננו נפלאות".
אראננו מה שלאה הראית לאבות,
שחני נסני ובורות שאני עתיד לעשות עם הבנים.
יתיר מה פלא נפלאות מה שלאל עשית עם האבות:
ובכן והוא אומר:

Micah גטו

"לעשרה נפלאות גדולות לבהו, כי לעולם חסדו".
ברוך יאללה יאללה ישראאל,
עשה נפלאות לbedo.
ברוך שם בבודו לעולם,
ונפלא בבודו את כל הארץ אמן ואמן".

תהלים קל-יג

תהלים בע-ה-ט

פרק ט שמות טו, יב-טו

שמות טו, יב [א] "נתית ימינך, תבלעמו ארץ".

"נתית ימינך",

מציד שבל הנפותות

בקרבי שאמור והיה העולם, שנאמר:
"אשר בידיו נפש כל חי, ורוח כלבשר איש".
"בירך אפקיד רוחך"

אוב ימי

תהלים לא

[ב] "תבלעמו ארץ".

בְּאֵי זוֹ וַכּוֹת נִתְנָה לְהֶם קְבוּרָה:
בְּכוֹת שָׁאָמָר:

"וַיְיִצְדַּקְךָ וְאַנְחִי וְעַמִּי הַרְשָׁעִים!"

שמות טו

אָמַר לְהֶם הַפְּקוּדָם:

אַתָּם צְדָקָתָם עַלְيָכֶם אֶת הַדָּין,
אֲרֵן אַנְי לֹא אַקְפֵּחַ לְכֶם שְׁכָרֶכֶם,

וְאַתָּה לְכֶם מִקּוּסָם קְבוּרָה! שְׁנָאָמָר:

"נִטְיַת יְמִינָךְ תִּבְלֻעָמוּ אָרֶץ".

[ג] "נִטְיַת יְמִינָךְ תִּבְלֻעָמוּ אָרֶץ".

מְגִיד שָׁהִים זָרְקָן לְבָשָׂה, וַיְבָשָׂה לָם.

אָמָר הַבָּשָׂה:

מָה, אִם בְּשָׂעָה שְׁלָא קְבָלָתִי אֶלְאָ רָמו שְׁלַהְבֵּל חִידִי,
נָאָמָר לֵי:

בראשית ד. יא

"וַיַּעֲשֵׂה אָרוֹן אָתָה מִן הָאָרֶם הַהִיא

אֲשֶׁר פָּצַחַת אֶת פִּיהָ לְקַחְתָּ אֶת דְּמֵי אֲחִיךָ מִידָּךְ,"
וְעַכְשִׁיו, הַיָּאָךְ אֲנִי כִּלְלָה לְקַבֵּל דָמָן שְׁלָאוּכְלָסִין הַלְּלוֹי?
עַד שָׁגַבְבָּעַ לְהַקְדֵּשׁ,

שָׁאַיִל מִעִידָּךְ בְּרִין, שְׁנָאָמָר:

"נִטְיַת יְמִינָךְ תִּבְלֻעָמוּ אָרֶץ".

וְאַיִן יְמִינָךְ אֶלְאָ שְׁבָועָה, שְׁנָאָמָר:

"בְּשָׁבָעׁ יְמִינָנוּ".

ישעה בכז

דבר אחר:

[ה] "נִטְיַת יְמִינָךְ".

שמות טויב

מְגִיד הַכְּתוּב, שְׁכַשְׁהַפְּקוּדָם מִשְׁהָ אֶת יְדוֹ,

רְשָׁעִים בְּלִים מִן הַעַלְמָם, שְׁנָאָמָר:

"יְיִתְ יְדוֹ עַל צְפָן, וַיָּאִכְדֵּת אֶת אֲשָׁוֹ,

וַיִּשְׁמַע אֶת נִינְוחָ לְשִׁמְמָה, צִיה כְּמַדְרָבָר".

עטפה בג

"הַנְּנִי נוֹתָה יְדוֹ עַל פְּלַשְׁתִּים,

וְהַכְּרִתִי אֶת כְּרִתִים, וְהַאֲכִתִי אֶת שְׁאוֹרִית חֹרֶף הַיִם".

חוּקָאָל כְּתָטוֹ

"יְנִטְיַת יְדוֹ עַל אֲדֹם, וְהַכְּרִתִי מִפְנֵה אֲדֹם וּבְהַמָּה".

חוּקָאָל כְּתָג

[ג] מְוּשָׁלוּ מְשָׁל, לִמְהָה הַדָּבָר דּוֹמָה?

לְבִיצִים שְׁהִן נְטוּנוֹת בֵּין אֲדֹם,

שָׁאָם יִשְׁהָ יְדוֹ מַעַט, בְּלִין נְוֹפּוֹת וּמְשִׁתְבּוֹרוֹת, שְׁנָאָמָר:

שעה לאג

"זַיִן יְתָה יְדוֹ,
וּכְשֶׁל עֲזֹר, וּכְנֶפֶל שָׂר, וַיְחִזֵּוּ בָּלָם יְכָלְיוֹן."

שעת טו, ג

[נִיחִית בְּחִסְדָּךְ עַם זֶה גָּאֵלָתֶךָ]
נִהְלָת בְּעַזְבָּן אֶל נָהָרָתֶךָ.]

נִיחִית בְּחִסְדָּךְ".

שעה סט

חִסְדָּךְ עֲשִׂית עָמָנוּ, שֶׁלְאָהִיה בִּידֵינוּ מִעְשִׁים, שְׁנָאָמָר:

"חִסְדֵּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, תְּהִלָּתֵי יְהוָה, כְּעֹלָל אֲשֶׁר גַּמְלָנוּ יְהוָה,

וּרְבָּ טֻב לְבִתְיֵה יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר גַּמְלָם בַּרְחָמָיו וּכְרָב חִסְדֵּיו.

תהלים פט, ב

"חִסְדֵּי יְהוָה עֲולָם אֲשִׁירָה,

לְדוֹר וּדּוֹר אֲדוֹעֵץ אָמוֹנָתָךְ בְּפִי".

תהלים פטג

וְהַעוֹלָם מִתְחַלְּתוֹ לֹא נָבָנָה אֶלָּא בְּחִסְדָּךְ, שְׁנָאָמָר:
"כִּי אָמַרְתִּי, עֲלָם חִסְדָּךְ בְּנָהָה,
שְׁמִים תְּכַן אָמוֹנָתְךָ בְּהָם".

[ג]

"עַם זֶה גָּאֵלָתֶךָ".

שעה מגכָּה

לְפִי שְׁכֶל הָעוֹלָם שֶׁלְךָ,

וְאַיִן לֹא עַם אֶלְאָ יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאָמָר:

"עַם וּצְרוֹתָיו תְּהִלָּתָי יִסְפְּרוּ",

וְכֵן הוּא אָוֹמֵר:

שיר השירים וו

"שְׁשִׁים הַפָּה מִלְכּוֹת, וּשְׁמִינִים פִּילְגְּשִׁים,
וְעַלְמֹות אֵין מִסְפָּר".

שיר השירים וט

"שְׁשִׁים הַפָּה מִלְכּוֹת", אֶלְוּ שְׁשִׁים רְבוֹא,

"וּשְׁמִינִים פִּילְגְּשִׁים", אֶלְוּ מִבּוֹן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמִעַלָּה,

"וְעַלְמֹות אֵין מִסְפָּר", אֶלְוּ הַקְּטָנִים שְׁאֵין לָהֶם מִנְנָן.

אֲף עַל פִּיכָּן,

"אַחַת הִיא יְוָנִתִּי תִּפְתַּחַת", שְׁהִיא שְׁקוֹלָה בְּנֶגֶד הַכָּל.

[ה]

כָּבֵר הִיא רְבִי יוֹשֵׁב וְרוֹשֵׁשָׁ,

שְׁילְדָה אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם שְׁשִׁים רְבוֹא.

נִשְׁנָה תַּלְמִיד אֶחָד מִלְפָנָיו אָמַר לוֹ:

רְבִי וּכְיִם גַּדּוֹלָה הָעוֹלָם אוֹ הַצְדִיקָה?

אָמַר לוֹ: הַצְדִיקָה!

לְפָהָה?

אָמַר לוֹ:

כְּשַׁלְדָה יוֹכֵד אֶת מֹשֶׁה,

היה שкол בנגד כל העולים אליו,
וכי היכן מצינו שהוא שкол בנגד הפלג?
שנאמר:

"כִּאֲשֶׁר צָה "אַת מֹשֶׁה וְבָנֵי יִשְׂרָאֵל,"

ואומר:

"אָנוּ יִשְׂרָאֵל מֹשֶׁה וְבָנֵי יִשְׂרָאֵל,"

ואומר:

"וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בִּשְׂרָאֵל בְּמֹשֶׁה".

במדבר כה

שמות טו, א

דברים ל, י

[ט]

בוכות התורה שהן עתידין לקבל.

וain "עַזָּן" אלָא תורה, שנאמר:

"עַזָּן לְעַמּוֹ יִתְהַלֵּל", "יִבְךְ אַת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹס!"

תהלים כת, יא

"עַזָּן מֶלֶךְ מִשְׁפָט אֶחָב, אַתָּה בָּנוֹתָה מִשְׁרִים,

תהלים צה, ד

משפט וצדקה ביעקב אתה עשית".

דבר אחר:

"נְהַלְתָּת בְּעַזָּן",

בוכות מלכות בית דוד שהן עתידין לקבל.

וain "עַזָּן" אלָא מלכות, שנאמר:

"בְּשָׁעָן יִשְׁמַח מֶלֶךְ, וּבִשְׁוּתָךְ מִתְּאֵל מִזְאֵד".

תהלים כא, ב

"עַזָּן לְמוֹ, וּמְעוֹז יְשׁוּעָת מִשְׁיחָו הַזֶּה!"

תהלים כת, ג

ואומר:

"וַיִּתְהַנֵּן עַזָּן לְמַלְכוֹ, וַיָּרֶם קָרוֹן מִשְׁיחָו".

שמואל א, ב

[ט]

"אל נָהָר קְרָשָׁן".

בוכות בית המקדש שהן עתידין לבנות.

וain "עה" אלָא בית המקדש, שנאמר:

"וְאַתָּה נָהָר הַשְׁמָרוֹ".

ירמיה י, כ

"חוֹתָם צִוְּנָה יְמִינָה מַעֲדָנוֹ,

עַמְקָם תְּרָאֵנה יְרוּשָׁלָם גַּוְתָּה שָׁאָן,

אַדְלָבֶל יְצָעֵן בֶּל יְשֻׁעָתְךָ לְנִצְחָה,

וְכָל חֲבָלוֹ בֶּל יְתַהְקָמָה".

ישעה ל, ב

שמות טו, יד [יב] [”שְׁמַעוּ עָםִים, יְרֹבוֹן; חִילֵ אֲתֹה יְשִׁבֵּי פְּלֶשֶׁת.”]

”שְׁמַעוּ עָםִים, יְרֹבוֹן,”

בַּין שְׁמַעוּ הַאֲמֹות

שְׂהַמּוֹת מִגְבֵּיה קָרְקָן שְׁלִישָׁרָאֵל, וּמִבְנִיסָּן לְאָרֶץ,

הַתְּחִילָה מִתְּרוֹן.

אָמַר לְהָם הַמּוֹקָם:

שׁוּטִים שְׁבֻעָוָלִים!

כַּמָּה מְלָכִים מִלְכוּ מִכֶּם, וְלֹא בָּעֵסָו יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאָמָר:

”וַיָּאֹלֶה הַמְלָכִים אֲשֶׁר מִלְכוּ בָּאָרֶץ אֲחֵם,”

וְכַمָּה שְׁלֹטוֹת שְׁלֹטוּ מִכֶּם, וְלֹא בָּעֵסָו יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאָמָר:

”אַלְפָה לֹטָן, אַלְפָה שׁוֹבָלָן,

וְעַכְשָׂו אֲחָם כּוּסִים!

אַף אֲנִי אַתָּן לְכֶם בָּעֵס שְׁאַיִן בְּוֹ רָצֹן, שְׁנָאָמָר:

”יְיָ בְּלָק, יְרֹבוּ עָמִים.”

בראשית ל, ה

תהלים צט, א

[יג]

”חִילֵ אֲתֹה יְשִׁבֵּי פְּלֶשֶׁת.”

בַּין שְׁמַעוּ יוֹשֵׁבֵי פְּלֶשֶׁת שְׁלִישָׁרָאֵל נִבְנִיסָּן לְאָרֶץ, אָמָרוּ:

עֲכָשֵׂה הָנָן בְּאָנֵן לְעֹזֶר עֹזֶרֶן שְׁלֹבֵי אֲפָרִים!

שְׁנָאָמָר:

”וּבְיַיְאָפָרִים שְׁוֹתְלָה וּבְרָד בָּנוּ,

וְתְּחִתָּה בָּנוּ וְאַלְעָדָה בָּנוּ וְתְּחִתָּה בָּנוּ.

וּבְרָד בָּנוּ וְשְׁוֹתְלָה בָּנוּ וְעֹזֶר וְאַלְעָדָה,

וְהַרְגוּ אֲנָשֵׁי גַּת הַגּוֹלָדִים בָּאָרֶץ,

כִּי יְרֹדוּ לְקַהַת אֶת בְּקָנִים.”

עד מְאַתִּים אַלְפָה בָּנֵי אֲפָרִים, שְׁנָאָמָר:

”בָּנֵי אֲפָרִים נִשְׁקִי וּמִי קָשַׁת הַפְּכִי בְּיוֹם קָרְבָּה.”

מִפְּנֵי מָה?

עַל אֲשֶׁר ”לֹא שִׁמְרוּ בְּרִית אֱלֹהִים,

בְּתוֹרָתוֹ מְאָנוּ לְלַכְתָּה.”

עַל אֲשֶׁר עָבְרוּ עַל הַקָּץ וְעַל שְׁבָעוֹת עַל הַשְׁבּוּעָה.

הבר היימס א זכ-כח

תהלים עח, ט

תהלים עתי

[ט] דבר אחר:

אמרו:

אין להם דרך מפל מקום אלא עליינו,
יעבשו הן באין ובזוזן את נכסינו,
ומחריבין את ארצנו!

שמות טו,טו [ט] "או נבהלו אלופי אדום,
איילי מואב, יאחומו רען,
גמגו כל ישבי בנען".

"או נבהלו אלופי אדום".

אם תאמר שהם באים לירש את הארץ,

והלא כבר נאמר:

"אתם עברים בגבול אחיםיכם בני עשו, היישבים בשער,
ויראו מכם, ונשמרתם מארך. אל תתחגרו בכם!
הא מה תלמד לומר "או נבהלו אלופי אדום?"
בפני אנינות.

דברים ב דה

[ט] דבר אחר:

אמרו:

יעבשו הן באין לעזר מריבה שבין אבינו לאביהם,

שנאמר:

"וישטוט עשו את יעקב".

בראשית כ טה

"איiley מואב, יאחומו רען".

אם תאמר שהם באים לירש את הארץ,

והלא כבר נאמר:

"ויאמר איiley:

אל תצאת מואב ואל תתחגר בם מלחהמה,

בי לא אנת לך מארציו רשות,

בי לבני לוט נתתי את שער רשות".

ואומר:

"זקרבת מול בני עמו, אל הארץ ואל תתחגר בם,

בי לא אנת מארץ בני עמו לך רשות,

בי לבני לוט נתתיה רשות".

דברים ב ט

דברים ב יט

הִא מֹה תֵּלֶם לְפָרֹר "אִילִי מוֹאָב יַאֲחֹמוֹ רָעֵד"?
מִפְנִי אֲנִינּוֹת.

[ט] דבר אחר:

אמרו:

עֲכַשׁוּ הַם בָּאִים לְעוֹזָר מִרְיבָּה שְׁבִין אֲבִינוּ לְאָבִיהם,

שְׁנָאָמָרָה:

"וַיְהִי רֵב בֵּין מִקְנָה אֶבְרָם וּבֵין רֵעִי מִקְנָה לֹוט,
וְהַכְּנָנִי וְהַפְּרוּזִי אֲוֹ יִשְׁבֵּבָאָרֶץ".

בראשית יג

[ט'] "נִמְגּוּ בְּלֵי יוֹשֵׁבִי כְּבָעֵן".

בֵּין שְׁשָׁמְעוּ יוֹשֵׁבִי כְּבָעֵן, שאמר המקומות למשה:

דברים כט-ז

"זֶק מִזְרַח הָעָמִים הַאֲלָה,

אֲשֶׁר "אַלְתָּחַיְנָה נָתַן לְךָ נְחָלָה,

לֹא תַתְהַהֵּה כְּלֵי נְשָׁמָה. בַּי הַחֲרָם תְּחִרְמָם", אמרו:

אללו ויאלו לא ה' מותיראנן אללא מפונם ומפוני נקסיהם,

אֲבָל עַלְיָנוּ אַנְן בָּאַנְן אֲלָא לְכַלּוֹתָנוּ וְלַרְשָׁ אַת אַרְצֵנוּ

התחילה לְהַמֵּס. שנאמר "נִמְגּוּ",

וְאַנְן נְמִינָה אֲלָא מִסְיָה, שנאמר:

"נִמְגּוּ אָרֶץ וְכָל יוֹשֵׁבָה".

תהלים עה-ד

[ט'] [תְּפִלָּה עַלְיָהָם אִימָּתָה וְפִחְדָּה,

בְּגָדָל זְרוּעָךְ יְדָמוּ בְּאָבָן,

עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יי', עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ וְקִנְיָתָךְ].

שמות טו, ט

"תְּפִלָּה עַלְיָהָם אִימָּתָה וְפִחְדָּה".

"אִימָּתָה", על רוחוקם,

"פִּחְדָּה", על קרובים.

כְּעַנְן שנאמר:

הושע הא

"וַיְהִי כִּשְׁמַע בְּלֵי מַלְכֵי הָאָמֹרִי אֲשֶׁר בַּעֲבוּר הַי֙רְדֵּן יִמְהָ,

וְכָל מַלְכֵי הַכְּנָעָנִי אֲשֶׁר עַל הַיָּם,

אֲת אֲשֶׁר הַוֹּבֵשׂ "אֵת מֵהַיְהָן

מִפְנִי בְּנֵי יִשְׂرָאֵל עַד עַבְרָם,

וַיְמַס לְבָבָם, וְלֹא הִיא בָּם עוֹד רוח מִפְנִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וּכְן רַחֲבָ אָוָרָת לְשָׁלוֹחָ יְהוָשָׁע:

"כִּי שְׁמַעַנוּ אֶת אֲשֶׁר הַוֹּבֵשׂ "אֵת מֵיִם סֻוּף מִפְנִיכֶם

חושע בי

בצאתכם ממצרים,
ואשר עשיתם לשני מלכי הארץ אשר עבר הירדן,
לסיחן ולעוג, אשר החרמתם אותם.
ונשמע, וופס לבני".

[א] "בגדל ור堪 ידמו כאבן".

בין שיצאו ישראל מן הים,

בנס עמלק את כל אומות העולם, ובא ונלחם עם ישראל.
ונתפלל משה באורה שעיה, ורמו בלו כאבן.

לכן נאמר:

"בגדל ור堪 ידמו כאבן".

[בב] דבר אחר:

"בגדל ור堪 ידמו כאבן".

בין שנכנסו מרגלים לאארץ,

כל מי שהה אומר אללו מרגלי ישראל
היה דומם כאבן.

[בג] דבר אחר:

"בגדל ור堪".

בין שעברו ישראל את הירדן, נתקבעו כל מלכי בנין,
ובאו ונלחמו עם ישראל, שאמר:

"זיהי כשמי בין מלך חוץ,

וישלח אל יובב מלך מדור,

ואל מלך שמורון, ואל מלך אבש.

ואל המלכים אשר מצפון

בהר ובערבה נגב ברות

ובשפלה ובנגבות דור מים.

ויצאו הם וכל מחנהם עטם,

עם רב בחול אשר על שפת הים לוב.

וסוס ורכב רב מאד.

וועדו כל המלכים האלה".

ואומר:

"ויתקבעו יחדו,

להלחם עם יהושע ועם ישראל פה אחד".

באורה שעיה, התפלל יהושע, ורמו בלו כאבן.

לכן נאמר "ידמו כאבן".

השע יא-ה

ירושע טב

[כד] "עד יעבור עמק, יי",

עד יעבור את הירדן

עד יעבור נחל ליאונון.

[כה] "עם זו קניתה".

לפי שבל העולם שלן,

ואין לך עם אלא ישראל, שנאמר:

"עם זו יצרת לי".

ישעה מרכז

[כו] ארבעה נקראו קניין:

ישראל נקראו קניין, שנאמר:

"עם זו קניתה".

ארץ ישראל נקראת קניין, שנאמר:

יירבבה וואמר:

ברון אברם לאל עליון, קנה שמים וארץ.

בית המקדש נקרא קניין, שנאמר:

"הר זה קניתה ימננו".

התורה נקראת קניין, שנאמר:

"י קני ראיית דרכו".

יבאו ישראל שנקראו קניין,

לארץ ישראל שנקראת קניין,

יבנו בית המקדש שנקרא קניין,

ובוכות התורה שנקראת קניין;

לכן נאמר "עם זו קניתה".

בראשית ז, כב

תהלים עתב

משלי חכב

פרשה י שמות טו, ז-כא

[א] [תבואמו ותטעמו בהר נחלהך,

מכון לשבותך פעלת יי,

מקדש אדני בוננו יידך].

"תבואמו ותטעמו".

נתנבו אבות ולא ידעו מה נתנבו:

שמות טו, ז

"תְּבָאָנוּ וַתְּשֻׁעֵנוּ אֵין בָּתוּב בֶּן, אֲלֹא" "תְּבָאָמוּ וַתְּשֻׁעֵמוּ".
אמרו:

הַבְּנִים נִכְנְסִין וְלֹא הָאָבוֹת.

וכן הוא אומר:

"אִם לֹא תַּרְדִּיעַ לְךָ הַיְּהָ בְּנָשִׁים,

צְאֵי לְךָ בַּעֲקָבִי הַצָּאן,

וְרַעֵית גְּדוּתֶיךָ עַל מִשְׁכָנֹת הָרָעִים".

אמרו:

גְּזִים נִכְנְסִין וְלֹא תִּשְׁיַם.

שיר השירים א'

[ב] דבר אחר:

"תְּבָאָמוּ וַתְּשֻׁעֵמוּ",

בקرم זה, שהוא נטווע שורות שורות, שנאמר:

"מִפְאָת קְדִים עַד פָּאָת יָמָה, יְהוָה אֶחָד".

"זֹן אֶחָד", "נִפְתָּלִי אֶחָד".

חוּקָאֵל מִתְאֵן

[ג] דבר אחר:

"תְּבָאָמוּ וַתְּשֻׁעֵמוּ",

נטיעתeh שאין בה נתישה, שנאמר:

"כְּבִנִּיתִים וְלֹא אֲהָרָם, וְנִטְעָתִים וְלֹא אֲתֹושׁ".

רִפְמָה כְּדָן

"וְנִטְעָתִים עַל אַדְמָתָם, וְלֹא יִנְתְּשֹׁו עוֹד".

עַמּוֹס טָטוֹן

[ד] "בָּהָר נִחְלַתְךָ",

בָּהָר שְׁהַבִּיחַתְנוּ בּוֹ, שנאמר:

"כִּי בָהָר קָדְשִׁי, בָהָר מְרוּם יִשְׂרָאֵל, נָאָם אֲדֹעַי",

חוּקָאֵל כְּבָם

שם יַעֲבֹרְךָ בֵּלֶת יִשְׂרָאֵל כְּלֹה בָּאָרֶץ".

חוּקָאֵל כְּבָם

"בָהָר מְרוּם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא וְנִשְׁאָעֵנִי וְנִשְׁאָעֵנְשָׁה פָּרִוי".

[ה] "נִחְלַתְךָ",

אַרְבָּעָה נִקְרָאוּ נִחְלָה:

דִּבְרִים טָכְטָכָה

"יִשְׂרָאֵל קָרוֹיָן נִחְלָה", שנאמר:

"זֹהָם עַמְּךָ וְנִחְלַתְךָ".

בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִקְרָאוּ נִחְלָה, שנאמר:

"בָהָר נִחְלַתְךָ".

ארֶץ יִשְׂרָאֵל נִקְרָאות נִחְלָה, שנאמר:

"בָּאָרֶץ אֲשֶׁר י' אֱלֹהֵינוּ נָתַן לְךָ נְחֳלָה".

ברrios הheit

התורה נקראת נחלה, שנאמר:

"וּמִמְּפַתְּנָה נְחִילְיאָל".

במדבר כאיט

אמר הקדש:

יבאו ישראל שנקרו נחלה,

לאירץ ישראל שנקרו נחלה,

ויבנו בית המקדש שנקרו נחלה,

בכוחות התורה שנקראו נחלה,

לכן נאמר "בָּהּוּ נְחִילְתְּךָ".

"מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ".

[ג]

זה אחד מן הדברים,

שכסא שלמטה הוא מכון בנגד כסא של מעלה.

ובן הוא אומר:

"י' בָּהִיכְלֵל קָדְשׁוּ, י' בָּשָׂמִים בְּסָאוּ".

ואומר:

"בְּנָה בְּנִיתִי בֵּית וּבְלַקְּ, מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ עָלְמִים".

"פְּעִלָּת יְ".

[ג]

חביב בית המקדש לפני מי שאמר והיה העולם,

שבשברא הקדש את עולמו,

לא ברא אלא במאמר, שנאמר:

"בְּדָבָר י' שָׁמִים נָשׂוּ".

תהלים לט

ולכשברא לבית המקדש, בבייל פעלת לפניו, שנאמר:

"פְּעִלָּת יְ".

[ג]

אי להם לאמות הרים מה הן חזמעין באזיניהם!

שערי בית המקדש, קרווי פעלת לפניו, שנאמר:

"פְּעִלָּת יְ".

תהלים קלט

ועמדו אילו זה חרבוהו, הם אמרו:

"עֲרוֹ, עֲרוֹ עַד הַיסּוֹד בָּהִ!".

לענין בו, מהו אומר?

וְאַתָּה תַּנְבֵּא אֲלֵיכֶם אֶת כָּל הַדָּבָרִים הָאֶלְהָ,

וְאִמְרַת אֲלֵיכֶם:

"מִפְּרָום יְשָׁאָג וּמִפְּעָוָן קָדְשׁוּ יְתַנְּ קָוָלָן".

תהלים קלט

[ג]

שָׁאוֹג יִשְׂאָג עַל נָעוֹה
הַיְד בְּדָרְכִים יַעֲנֵה אֶל כָּל יִשְׂבִּי הָאָרֶץ.

[ג] "מִקְדֵּשׁ אֲדֹנִי כּוֹנוֹ רַיִךְ".

חַבֵּב בֵּית הַמִּקְדֵּשׁ לְפִנֵּי מַיְשָׁאָמֵר וְהִיא הַעוֹלָם,
שְׁכַבְרָא הַקְּנֵשׁ אֶת עוֹלָמוֹ,
לֹא בָּרוֹא אֶלָּא בִּירוֹ אֶחָת, שְׁנָאָמֵר:

"אָף יְדֵי יִסְדָּה אָרֶץ".

וְלֹכְשָׁבְרָא לְבֵית הַמִּקְדֵּשׁ, בְּפִיכְלָב בְּשִׁתְיִי יוֹי, שְׁנָאָמֵר:

"מִקְדֵּשׁ אֲדֹנִי כּוֹנוֹ רַיִךְ".

אִימְתֵּי תְּבִנָּה בְּשִׁתְיִי יְיִינְךָ?

ישעה מתג

[ט] מושלו מְשֻׁלָּל, לִמְהָה הַדָּבָר דּוֹמָה?

לְלִסְתִּין שְׁכַבְנָסָוּ לְפִלְטָרִין שְׁלִמְלָן,

וְבָיוֹ נְכָסִיו שְׁלִמְלָן,

וְהַרְגוֹ פְּמִילָה שְׁלִמְלָן,

וְהַחֲרִיבוּ פְּלָטָרִין שְׁלִמְלָן.

לְאַחֲרֵי זָמוֹן, יִשְׁבֵּה הַפְּלָלָן עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּדִין.

תְּפַשֵּׁת מִהְנָן, הַרְגוֹ אֶלָּב מִהְנָן,

יִשְׁבֵּה בְּפִלְטָרִין שָׁלוֹן,

וְאַחֲרֵי בָּקָן נְתוּרָעָה מִלְכָוָתוֹ בְּעוֹלָם.

לְכֹךְ נָאָמֵר "מִקְדֵּשׁ אֲדֹנִי כּוֹנוֹ רַיִךְ".

[י] "יְיִי יְמִלְךָ לְעוּלָם וְעַד".

שמות טו, י

רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אָמֵר:

אֶלָּא אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיּוֹם "יְיִי יְמִלְךָ לְעוּלָם וְעַד",

לְאֵת הַיְתָה אֲמָה וְלֹשֶׁן שׁוֹלְטָת בָּהּ לְעוּלָם.

אֶלָּא אָמְרוּ "יְיִי יְמִלְךָ לְעוּלָם וְעַד", לְעַתִּיד לְבָא.

אָכְלָעַבְשׂוּ, עַל עַמָּךְ, עַדְךָ, עַצְנָךְ,

"צָאן מְרַעַתְךָ",

"זְרוּעַ אֲבָרָהָם אַתְּבָנָךָ",

בְּנֵי יְהִינָּךְ יְצָקָךְ, שְׁרֵת יַעֲקֹב בֶּן בְּכוֹן,

גָּפָן שְׁהַפְּעָתָה מִפְּצִירִים,

"זְכָנָה אֲשֶׁר נְטוּשָׁה יִמְנָנָךָ".

תהלים עד, א

דברי הימים ב כ

תהלים פט

[א] "ויִמְלֹךְ לְעַלְםָ וְעַד".

מפני מה?

"כִּי בָא סֹס פְּרֻעָה בָּרוּכָבוּ וּבְפֶרְשֵׁיו בַּיִם,
וַיִּשְׁבַּת עַלְמָם אֶת מֵי הַיָּם,
וּבַנִּי יִשְׂרָאֵל הָלַכוּ בִּיבְשָׁה בַּתּוֹךְ הַיָּם".

שנות טויט

[ב] "וַיַּתְקַח מִרְים הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת הַתְּנִזֵּן בִּיהְהָה,
וַתַּצְאֵן כָּל הַנְּשִׁים אֲחֵרֶיהָ בְּתַחְפִּים וּבְמִיחָלָת".

"וַיַּתְקַח מִרְים הַנְּבִיאָה".

וכי היכן מצינו שנתגנבתה מרים?

אלָא שָׁמַרְתָּה לְאַבָּהָה:
סְפָקָן אֶתְהָ מַלְידָ בָּן,

שְׁמוּשָׁעָת יִשְׂרָאֵל מִיד מִצְרָיִם.

מיד,

"וַיָּלַךְ אִישׁ מִבֵּית לֹוי וַיַּקְחֵה אֶת בַּת לֹוי,
וְתַהְרֵה אֶשְׁׁה וְתַלְדֵּבָן, וְתַרְאֵה אֶת צָבָה הוּא,
וְתַצְפְּנֵהוּ שֶׁלּוּשָׁה יְרִיחִים".

ולא ייכלה עוד האפנוי.

טַף בָּה אַבָּהָ, אָמַר לָהּ:

"בְּתִי! הַכֵּן נְבוֹאָתִיךְ?"

וְעַזְתָּה מְחַקֵּת בְּנֵבָאתָה, שָׁנָאָמָר:
וַיַּתְחַצֵּב אֲחָתוֹ מְרַחַק, לְרֹעָה מַה יַּعֲשֶׂה לוֹ".

ואין יציבה אלָא נְבוֹאָה, שָׁנָאָמָר:

"רְאִיתִי אֶת אֶדְרִי נְצֵב עַל הַמּוֹבֵחַ".

ואומָר:

"זִבְאָה" וַיַּתְיצַּב וַיַּקְרֵא בְּפָעָם בְּפָעָם:

שְׁמֹאֵל, שְׁמֹאֵל!

וַיֹּאמֶר שְׁמֹאֵל: דָּבָר בַּי שְׁמַע עֲבֹדָךְ".

ואומָר:

"זִוְאָמָר" אֶל מֹשֶׁה:

תִּן קָרְבָּנוּ יִמְנַק לְמוֹת, קָרְאָה אֶת יְהוָשָׁעַ

וְתִתְיַצְּבֵי בְּאֶלְמָן מוֹעֵד, וְאַצְעֵן.

וַיָּלַךְ מֹשֶׁה וַיְהִשְׁעָה, וַיִּתְיַצְּבֵי בְּאֶלְמָן מוֹעֵד".

מְרַחַק".

שנות בר

עמוס ט,א

שמואל א,ג

דברים לא,יד

שנות בר

איין 'מַרְחֹק' בְּכָל מִקּוֹם אֶלָּא רוח הַקּוֹדֵשׁ, שנאמר:

ירימה לאב.

שמעת בר.

שמעה יאט.

"מַרְחֹק" "נָרָאָה לִי"

"לְדָעָה".

איין 'דָּעָה' אֶלָּא רוח הַקּוֹדֵשׁ, שנאמר:

"לֹא יַרְעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קֶרֶשׁ,

כִּי מִלְאָה הַאֲזַצְתָּךְ דָּעָה אֶת ייְהוָה בְּפָמִים לִפְנֵיכֶם".

ואוֹפָר:

חבקיק ביד.

שמעת בר.

"כִּי תִּפְלַל אֶל הָאָרֶץ לְדִעָת אֵת בָּבּוֹד", בְּפָמִים יִכְסֹו עַל יְמֵיכֶם".

"מָה יִשְׁחַח לֹא"

איין 'עֲשֵׂה' אֶלָּא רוח הַקּוֹדֵשׁ, שנאמר:

"כִּי לֹא יַעֲשֵׂה אֶתְנִי יְדָבָר",

כִּי אִם גָּלָה סּוֹדוֹ אֶל עַבְדֵי הַנּוֹבִיאִים".

עומס גן.

[ב] "אֶחָות אַהֲרֹן",

ונֶלֶא אֶחָות שְׁנִיהם הִיתה?

ומה תלמידו לומר "אֶחָות אַהֲרֹן"?

אֶלָּא לְפִי שְׁנִתְנוּ נֶפֶשׁ עַל אֶחָותוֹ,

נִקְרָאת אֶחָותוֹ עַל שְׁמוֹ.

[ג]

כִּי יוֹצֵא בָּו אַתָּה אָוֹמֵר:

בראשית לד, כה

"זִיקְרוֹן שְׁנִי בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁמַעוֹן וְלוֹי אֲחֵי דִינָה".

ונֶלֶא אֶחָות בְּלִי השְׁבָטִים הִיתה!

ומה תלמידו לומר "אֲחֵי דִינָה"?

אֶלָּא לְפִי שְׁנִתְנוּ נֶפֶשׁ עַלְיהָ,

נִקְרָאת אֶחָותָם עַל שְׁמָם.

[ד]

כִּי יוֹצֵא בָּו אַתָּה אָוֹמֵר:

במדבר כה, ה

"זַעַל דָּבָר בָּבוּבִי בְּתַ נְשִׁיא מְדִין אֶחָותָם".

וכִּי אֶחָותָם הִיתה?

ונֶלֶא בְּתַ רָאשׁ אֶמְותָ בֵּית אֶבְהָרָה, שנאמר:

שמעת בט.

"זַלְכִּהּן מְדִין שְׁבַע בָּנוֹת".

ומה תלמידו לומר "אֶחָותָם"?

אֶלָּא לְפִי שְׁנִתְנוּ נֶפֶשׁ עַל אֶמְתָה,

נִקְרָאת אֶמְתָה עַל שְׁמָה.

[טו]

"אֵת הַתְּנִי בִּירָה".

וכִּי מִנּוּ לְהָם לִיְשָׁרָאֵל תְּפִים וּמְחוֹלָות בְּמִדְבָּר?

אֶלָּא שֶׁהָצְדִיקִים מִבְּתִיכִים וּיוֹדָיעִים,

שהמקומ עושה נשים וגבורות עם יציאתן ממצרים,
והתקינו להם תפים ומחלות.

שמות ט, יב [י] "וַיְתַעַן לְהָם מִרְיוֹם:

שִׁירו לֵי, כִּי גָּאה גָּאה! סֹס וּרְכֶבֶת רְמָה בַּיּוֹם!"

מגיד הכתוב, שכח שם אמר משה שירה לאנשים,

כִּי אִמְרָה מִרְיוֹם שִׁירָה לְנָשִׁים, שנאמר:

"וַיְתַעַן לְהָם מִרְיוֹם:

שִׁירו לֵי, כִּי גָּאה גָּאה!

סֹס וּרְכֶבֶת רְמָה בַּיּוֹם!"

שמות ט, יב

חסלת מסכתא דשירותא.